

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय

शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली
२०६८

प्रकाशक:

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय
रामपुर, चितवन, नेपाल
www.afu.edu.np

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय

शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली २०६८

(२०७५।५।२५ सम्मको संशोधनसहित)

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय

शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली २०६५

विषय सूची

क्र.सं.	विषय	परिच्छेद	पृष्ठ
१	प्रारम्भिक	१	१
२	शिक्षक, कर्मचारीको दरवन्दीको सिर्जना र पदको वर्गीकरण	२	४
३	सेवा सुरक्षा	३	१२
४	सरूवा	४	१३
५	हाजिरी र विदा	५	१५
६	तलव, भत्ता, औषधी उपचार, दशैखर्च र सुविधाहरू	६	२३
७	अवकाश	७	२७
८	उपदान र निवृत्तिभरण	८	३०
९	शिक्षक, कर्मचारीको संचयकोष र सापटी	९	३७
१०	शिक्षक, कर्मचारीको आचरण	१०	३८
११	विभागीय कारवाही, सजाय र पुनरावेदन सम्बन्धी व्यवस्था	११	४१
१२	विश्वविद्यालय सेवा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार	१२	४६
१३	विश्वविद्यालय सेवा आयोगको बैठक र निर्णय	१३	४७
१४	विश्वविद्यालय सेवाको परीक्षा सञ्चालन र पाठ्यक्रम निर्धारण	१४	४८
१५	विश्वविद्यालय सेवासँग परामर्श सम्बन्धी कार्यविधि	१५	५०
१६	निरीक्षण	१६	५१
१७	अधिकार प्रत्यायोजन	१७	५२
१८	पुनरावेदन आयोग	१८	५५
१९	विविध	१९	५८

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय

शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली २०६५

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय ऐन, २०६७ को दफा ३१ र ४३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय सभाले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यो नियमको नाम कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली २०६९ रहेको छ ।
(२) यो नियम तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. **परिभाषा:** (१) विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ लागेमा बाहेक यस नियममा:
(क) “ऐन” भन्नाले कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय ऐन, २०६७ सम्भन्नु पर्दछ ।
(ख) “नियम” भन्नाले कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली २०६९ सम्भन्नु पर्दछ ।
(ग) “विश्वविद्यालय” भन्नाले कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय सम्भन्नु पर्दछ ।
(घ) “सभा” भन्नाले ऐनको दफा ७ बमोजिमको विश्वविद्यालयको सभा सम्भन्नु पर्दछ ।
(ङ) “कार्यकारी परिषद्” भन्नाले ऐनको दफा १२ बमोजिमको कार्यकारी परिषद् सम्भन्नु पर्दछ ।
(च) “सेवा आयोग” भन्नाले ऐनको दफा २१ बमोजिम गठित सेवा आयोग सम्भन्नु पर्दछ ।
(छ) “पुनरावेदन आयोग” भन्नाले यसै नियमको परिच्छेद- १८ बमोजिम गठन भएको पुनरावेदन आयोग सम्भन्नु पर्दछ ।
(ज) “अध्यक्ष” भन्नाले यसै नियमको परिच्छेद- १२ को प्रायोजनको लागि सेवा आयोगको र परिच्छेद- १८ प्रयोजनको लागि पुनरावेदन आयोगको अध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
(झ) “सदस्य” भन्नाले यस ऐनको दफा २१ को प्रयोजनको लागि सेवा

आयोगको सदस्य र परिच्छेद १८ लागि पुनरावेदन आयोगको सदस्य सम्भन्नु पर्दछ ।

- (ज) “संकाय” भन्नाले विश्वविद्यालयको संकायलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ट) “विभाग” भन्नाले विश्वविद्यालयको केन्द्रीय विभाग वा शिक्षण विभागहरू सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ठ) “निकाय” भन्नाले विश्वविद्यालयमा रहेको वा सो अन्तर्गतको कुनै पनि निकाय वा कार्यालय सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ड) “पदाधिकारी” भन्नाले ऐनको दफा ६ बमोजिमका पदाधिकारीहरू सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ढ) “उपकुलपति” भन्नाले विश्वविद्यालयका उपकुलपति सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ण) “रजिष्ट्रार” भन्नाले विश्वविद्यालयका रजिष्ट्रार सम्भन्नु पर्दछ ।
- (त) “डीन” भन्नाले विश्वविद्यालयको संकाय, स्कूल र कलेजको डीन सम्भन्नु पर्दछ ।
- + (त^१) “प्रिन्सिपल” भन्नाले आंगिक वा सम्बन्धन प्राप्त कलेजको प्रिन्सिपललाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (थ) “शिक्षक” भन्नाले विश्वविद्यालयको वहालवाला शिक्षक सम्भन्नु पर्दछ ।
- (द) “कर्मचारी” भन्नाले विश्वविद्यालयको वहालवाला कर्मचारी सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ध) “प्रमुख” भन्नाले शिक्षक वा कर्मचारीका पदाधिकारमा वा कार्यरत रहेको निकाय वा कार्यालयको प्रमुख सम्भन्नु पर्दछ ।
- (न) “विश्वविद्यालय सेवा” भन्नाले विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा अन्य कर्मचारीको सेवा सम्भन्नु पर्दछ ।
- (प) “अख्तियारवाला” भन्नाले तोकिको अख्तियारवाला सम्भन्नु पर्दछ ।
- (फ) “उपदान वा निवृत्तिभरण कोष” भन्नाले विश्वविद्यालयको आर्थिक, प्रशासन नियमावली बमोजिम स्थापना गरिएको विश्वविद्यालयको उपदान तथा निवृत्तिभरण कोष सम्भन्नु पर्दछ ।
- (व) “तोकिएको वा तोकिएबमोजिम” भन्नाले यस नियम र यस नियम अन्तर्गतका निर्देशिका, कार्यविधि वा कार्यव्यवस्थापन प्रणाली बमोजिम तोकिएको वा तोकिएबमोजिम सम्भन्नु पर्दछ ।

+ चौथो संशोधन २०७३ द्वारा थप

- (२) बाधा अडकाउ फुकाउने: यो नियमावलीको कार्यान्वयन गर्दा वा विश्वविद्यालयको कार्य सम्पादन गर्दा कुनै किसिमको बाधा अडकाउ आएमा सो बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार कार्यकारी परिषदलाई हुनेछ । यो नियमावली कार्यान्वयन गर्न कुनै विशेष व्यवस्था गर्नुपर्ने भएमा कार्यकारी परिषदले निर्णय गरी सो व्यवस्था गर्न सकिनेछ । यसरी ^{२*}व्यवस्था गरिएको निर्णय आउंदो सभाबाट अनुमोदन गर्नुपर्नेछ ।
- (३) नियमावलीको व्याख्या: यस नियमावलीको व्याख्या गर्ने अधिकार कार्यकारी परिषदलाई हुनेछ ।
- (४) काम, कारवाही वैध हुने: यो नियमावली लागु हुनुभन्दा अगाडी कार्यकारी परिषद् वा उपकुलपति वा रजिष्ट्रार वा अन्य पदाधिकारीले गरे गराएको शिक्षक, कर्मचारी सेवा सम्बन्धी काम, कारवाही यसै नियम बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।
- (५) बचाउ: विश्वविद्यालय ऐन, नियम बमोजिम विश्वविद्यालयका पदाधिकारी शिक्षक वा कर्मचारीले असल नियतले गरेका कुनै काम कारवाहीका सम्बन्धमा निजहरू उपर मुद्दा चलाइने वा अन्य कुनै कानुनी कारवाहि गरिने छैन ।
- (६) ऐनको मनसाय बमोजिम व्याख्या गर्नुपर्ने: विश्वविद्यालय ऐनमा प्रयुक्त शब्द र वाक्यांशहरू यस नियमावलीमा प्रयोग भएकोमा प्रसंगबस अर्को अर्थ लागेमा ति वाक्यांश र शब्दहरूको व्याख्या ऐनकै प्रसंग अनुरूप गरिने छ ।

परिच्छेद - २

शिक्षक, कर्मचारीको दरवन्दी सृजना र पदको वर्गीकरण

३. दरवन्दीको सृजना: विश्वविद्यालयमा शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको दरवन्दी कार्यकारी परिषद्ले तोकेबमोजिम रहनेछ ।
४. पद तथा श्रेणीहरूको वर्गिकरण: (१) विश्वविद्यालयमा देहायका पद तथा श्रेणीहरू रहनेछन्:

(क) शिक्षक

पद	श्रेणी
१. प्राध्यापक	विशिष्ट
२. सह-प्राध्यापक	प्रथम
३. उप-प्राध्यापक वा सो सरह	द्वितीय
४. शिक्षण सहायक वा सो सरह	तृतीय

(ख) अधिकृत स्तरका कर्मचारी

पद	श्रेणी
१. प्रशासक वा सो सरह	विशिष्ट
२. सह-प्रशासक वा सो सरह	प्रथम
३. उप-प्रशासक वा सो सरह	द्वितीय
४. सहायक प्रशासक वा सो सरह	तृतीय

(ग) सहायक स्तरका कर्मचारी

पद	सहायक
१. हेड असिस्टेन्ट (कम. कम्प्युटर अपरेटर)	
२. असिस्टेन्ट वा सो सरह (कम. कम्प्युटर अपरेटर)	
३. सपोर्ट स्टाफ	

- (२) शिक्षण सहायक स्तरका पद अस्थायी मात्र हुनेछ र यस पदमा करार सेवामा मात्र नियुक्ति गर्न सकिनेछ । शिक्षण सहायक सेवा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (३) उपनियम (१) को खण्ड (ग) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कार्यकारी परिषद्ले आवश्यकता अनुसार सहायक स्तरका कर्मचारीहरूको वर्गिकरण गर्न सक्नेछ ।
- (४) उपनियम (१), (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विश्वविद्यालय सेवामा कार्यकारी परिषद्ले तोकिए बमोजिमका विभिन्न समूह तथा उपसमूहहरू रहन सक्नेछन् ।

- (५) शिक्षाको क्षेत्रमा उल्लेखनीय काम गरेको आधारमा शिक्षकहरूलाई कुलपतिले सभाको स्वीकृतीमा विशिष्ट प्राध्यापक पदमा नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।
- (६) उपनियम (५) बमोजिम नियुक्त विशिष्ट प्राध्यापकको तलब, सुविधा, अवधि र अन्य सेवा शर्त कार्यकारी परिषद्ले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
५. **पदपूर्ति:** (१) विश्वविद्यालय सेवामा रिक्त रहेका वा श्रृंजना गरिएका पदहरूमध्ये आन्तरिक वा खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा तोकिएको आधारमा पद पूर्ति गर्न सकिनेछ ।
- (२) सेवामा रिक्त रहेका पदहरूमध्ये आन्तरिक वा खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा शिक्षक तथा कर्मचारीको शैक्षिक योग्यता, कार्यक्षमता, जेष्ठता र कार्यसम्पादन समेतको मूल्यांकनबाट बहुवाद्द्वारा पूर्ति गरिने पदहरूको प्रतिशत कार्यकारी परिषद्ले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- *२क. उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय ऐनको दफा ३(२) बमोजिम त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट यस विश्वविद्यालयमा समायोजन भई आएका कुनै निश्चित पदमा तोकिएको सेवा अवधि पुरा गरेका शिक्षक, कर्मचारीहरूलाई एक पटकका लागि मात्र एक तह माथिल्लो पदमा पद अभिवृद्धि गरी सेवा आयोगको सिफारिसमा बढुवा गरिने छ ।
- +द्रष्टव्य: नियम ५ को उप नियम *२क. मा उल्लेखित एकपटकको लागि मात्र भन्ने शब्दावलीले उक्त उप नियम *२क. बमोजिम समायोजन भई आएका प्रत्येक कर्मचारीले एक पटक बढुवा प्रक्रियामा सहभागी हुने अवसर पाउनेलाई जनाउनेछ ।
- *२ख. उपनियम २क. बमोजिम सेवा आयोगबाट सिफारिस भई बढुवा हुने शिक्षक, कर्मचारीलाई निजको साविक दरबन्दी अभिवृद्धि गरी पदस्थापन गरिने छ । सो अभिवृद्धि भएको दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षक, कर्मचारी कुनै कारणले सेवाबाट अलग भएमा उक्त दरबन्दी अभिवृद्धि हुनु पूर्वको साविककै दरबन्दीमा परिणत हुने छ ।
- (३) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विश्वविद्यालय सेवालार्इ समावेशी बनाउन सेवा प्रवेशको खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा

* तेस्रो संशोधन २०७२ द्वारा थप ।

+ छैठौँ संशोधन २०७५ द्वारा थप ।

पूर्ति हुने पदमध्ये पैतालिस प्रतिशत पद छुट्याई सो प्रतिशतलाई शतप्रतिशत मानी देहायबमोजिमका उम्मेदवार बीचमा मात्र छुट्टाछुट्टै प्रतिस्पर्धा गराई पदपूर्ति गरिनेछ :

- (क) महिला - तेत्तीस प्रतिशत
 (ख) आदिवासी / जनजाति- सत्ताईस प्रतिशत
 (ग) मधेसी- बाईस प्रतिशत
 (घ) दलित - नौ प्रतिशत
 (ङ) अपांग - पांच प्रतिशत
 (च) पिछडिएको क्षेत्र - चार प्रतिशत
- (१) यस उपनियमको प्रयोजनका लागि “पिछडिएको क्षेत्र” भन्नाले अछाम, कालिकोट, जाजरकोट, जुम्ला, डोल्पा, बझाङ, बाजुरा, मुगु र हुम्ला जिल्ला सम्भन्नुपर्छ ।
- (२) यस उपनियमको खण्ड (क), (ख), (ग) र (घ) को प्रयोजनको लागि “महिला, आदिवासी/जनजाति, मधेसी र दलित भन्नाले आर्थिक समाजीक रूपमा पछाडी परेका “महिला, आदिवासी/जनजाति, मधेसी र दलित सम्भन्नुपर्छ”
- *३क. उप नियम (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि यस विश्वविद्यालयमा कम्तीमा २ वर्ष सम्म पूर्णकालिन करार/अस्थायी सेवा गरेका उप प्राध्यापक, सहायक प्राध्यापक, सहायक प्रशासक वो सो सरह र सो भन्दा मुनिका पदहरुमा एक पटकका लागि मात्र उनिहरुको विच मात्र विशेष आन्तरिक खुल्ला प्रतियोगिता गराई स्थायी पदपूर्ती गरिने छ र यो व्यवस्था २०७४ साल आश्विन मसान्तसम्म मात्र कायम रहने छ ।
- (४) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उपनियम (३) को खण्ड (ङ) बमोजिम निर्धारित प्रतिशतको पदको पद कुनै खास प्रकृतिको तोकिए बमोजिमका अपांगहरु बीच मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने गरी प्रतिशतप्रधात्मक परीक्षाद्वारा पूर्ति गरिने छ ।
- (५) उपनियम (३) बमोजिम प्रतिशत निर्धारण गर्दा १ (एक) प्रतिशत भन्दा घातक (फ्याक्सन) आएमा त्यस्तो घातक जुन समुहको घातक आएको हो सो भन्दा लगतै पछिको समुहमा सदै जानेछ ।
- (६) उपनियम (३) बमोजिम छुट्याईएको पदमा जुन वर्षको लागि विज्ञापन भएको हो सो वर्ष हुने विज्ञापनमा उपयुक्त उम्मेदवार हुन नसकेमा खुल्ला प्रतिशतद्वारा पूर्ति हुने पदमा समावेश

गर्नुपर्नेछ ।

(७) उपनियम (३) द्वारा पदपूर्ति गर्ने व्यवस्था प्रत्येक १० (दश) वर्षमा पुनरावलोकन गर्नु पर्ने छ ।

६. उम्मेदवारको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता: (१) विश्वविद्यालय सेवाको पदमा नियुक्ति र बहुवाका निमित्त उमेदवार हुन चाहिने आवश्यक न्यूनतम योग्यता शिक्षकको लागि प्राज्ञिक परिषद्को सिफारिसमा कार्यकारी परिषद्ले र कर्मचारीको लागि कार्यकारी परिषद्ले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (२) विश्वविद्यालय सेवाको पदमा शिक्षकको तथा कर्मचारीको नियुक्ति र बहुवाका लागि सिफारिस गर्ने आधार र कार्यसम्पादन मुल्यांकन कार्यकारी परिषद्को सिफारिसमा सेवा आयोगले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम नियुक्ति र बहुवाको आधार कार्यक्षमताको अंकको विभाजन कार्यकारी परिषद्को सिफारिसमा सेवा आयोगले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।
- (४) सेवा आयोगले गरेको आन्तरिक प्रतियोगिताद्वारा नियुक्ति वा बहुवाको सिफारिसमा चित्त नबुझे शिक्षक तथा कर्मचारीले सो सिफारिस गरेको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र पुनरावेदन आयोगमा उजुरी दिन सक्नेछन ।
- (५) उपनियम (४) बमोजिम परेको उजुरीमा पुनरावेदन आयोगले ३० (तीस) दिन भित्र अन्तिम कारवाहि किनारा गरिसक्नु पर्नेछ ।
- (६) उपनियम (५) को म्याद भित्र अन्तिम किनारा नभई म्याद थप गर्नु पर्ने भएमा सो को कारण खुलाई म्याद थपको लागि कार्यकारी परिषद्मा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (७) उपनियम (६) बमोजिम माग गरिएको म्याद थप स्वीकृत भएमा सो माग गरिएको अवधि भित्र अन्तिम किनारा लगाई सक्नु पर्ने छ ।
- (८) उपनियम (७) बमोजिम बढेको म्याद भित्र पनि उक्त उजुरीको अन्तिम किनारा नलागेमा नियुक्ति वा बहुवाको लागि सिफारिस गरिएको व्यक्तिलाई नियुक्ति दिन बाधा हुने छैन ।
- (९) उम्मेदवार हुनको लागि अयोग्यता: (१) विश्वविद्यालय सेवाको पदमा देहायका व्यक्तिहरू उम्मेदवार हुन सक्ने छैनन्:
- (अ) अधिकृत स्तर भन्दा मुनिका पदमा १८ (अठार) वर्ष उमेर पुरा नभएका,

- (आ) शिक्षक तर्फ र अधिकृत स्तरका कर्मचारी तर्फका पदमा २१ (एककाईस) वर्ष उमेर पुरा नभएका,
- (इ) सेवा प्रवेशको लागि *पुरूषको हकमा ३५ (पैंतिस) वर्ष र महिलाको हकमा ४० वर्ष उमेर पुरा भएको तर उप-प्राध्यापकको हकमा ४५ वर्ष पुरा भएको ।
- तर, शिक्षक तर्फ सह-प्राध्यापक र प्राध्यापकका खुल्ला प्रतियोगितामा ५० (पचास) वर्ष नाघेका विश्वविद्यालय सेवा बाहिरका व्यक्ति उम्मेदवार हुन सक्ने छैनन् । विश्वविद्यालय सेवाका स्थायी वहालवाला शिक्षक, कर्मचारीको हकमा उमेरको हद लाग्ने छैन ।
- (ई) भविष्यमा विश्वविद्यालय सेवा वा सरकारी सेवाको निमित्त अयोग्य ठहरिने गरी सेवावाट वरखास्त गरिएका,
- (उ) गैर नेपाली नागरिक,
- (ऊ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतवाट कसुरदार ठहरिएका ।

७. **नियुक्ति:** (१) शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई सेवा आयोगको सिफारिसमा विश्वविद्यालय सेवामा कार्यकारी परिषद्द्वारा नियुक्ति र बढुवा गरिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम सेवा आयोगवाट सिफारिस भएका व्यक्तिलाई नियुक्ति गर्नको लागि कार्यकारी परिषद्ले विश्वविद्यालयका पदाधिकारी वा अख्तियारवाला मध्ये कसैलाई सो कार्य गर्न तोक्न सक्नेछ ।
- (३) विश्वविद्यालय सेवामा नियुक्ति वा बढुवा पाएका शिक्षक तथा कर्मचारीलाई नतिजा प्रकाशन भई उजुरीको म्याद सकिएको वा उजुरीको अन्तिम किनारा लागेको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र नियुक्ति वा बढुवापत्र दिइनेछ ।
- (४) सम्बन्धित शिक्षक, कर्मचारीको नाममा नियुक्ति वा बढुवापत्र जारी भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र नियुक्ति वा बढुवा पाउने व्यक्तिले सो नियुक्ति वा बढुवा पत्र बुझ्न सक्नुपर्नेछ ।
- (५) उपनियम (४) बमोजिम पत्र बुझेको मितिले ३० (तीस) दिन भित्र तोकिएको स्थान वा कार्यालयमा हाजिर भईसक्नुपर्नेछ ।
- (६) उपनियम (५) बमोजिम म्याद भित्र हाजिर नभएमा सो नियुक्ति वा बढुवा स्वतः रद्द हुनेछ ।
- (७) उपनियम (६) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विश्वविद्यालयको

* दोस्रो संशोधन २०७१ द्वारा संशोधित ।

स्थायी सेवामा भएका शिक्षक वा कर्मचारीहरू अध्ययन विदा, काज वा अन्य विदामा बसेको अवस्थामा यो नियम लागु हुनेछैन ।

८. **परीक्षणकाल:** (१) विश्वविद्यालय सेवाका पदहरूमा स्थायी नियुक्ति भएका शिक्षक, कर्मचारी १ (एक) वर्षको परीक्षण कालमा रहनेछन् ।
- (२) परीक्षणकालको कार्य सम्पादन सन्तोषजनक नभएमा सो नियुक्ति रद्द गरिनेछ ।
- (३) उपनियम (२) वमोजिम नियुक्ति रद्द भएको अवस्थामा बाहेक १ (एक) वर्षको परीक्षणकाल पुरा गरेका शिक्षक वा कर्मचारीलाई स्थायी नियुक्तिको आधिकारिकता पत्र दिईनेछ ।
९. **अस्थायी नियुक्ति:** (१) विश्वविद्यालय सेवाको पद रिक्त भएमा सो पदमा सेवा आयोगले तोकिएको आधार र कार्यविधि पुरा गरि सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरि प्रतिस्पर्धाद्वारा तोकिएको अधिकारीबाट एक पटकमा १ (एक) वर्षसम्मका लागि करारमा नियुक्ति गर्न सकिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) वमोजिम रिक्त भएको पदमा सेवा आयोगबाट स्थायी नियुक्ति सिफारिस भई आएमा अस्थायी वा करारमा भएको नियुक्ती स्वतः खारेज हुनेछ तर स्थायी नियुक्ती सिफारिस भई नआएसम्मको लागि तोकिएको पदाधिकारीले अस्थायी वा करारको म्याद थप गर्न सक्नेछ ।
- (३) कुनै शिक्षक विदा वा काजमा रहेमा उपयुक्त व्यक्तिद्वारा आंशिक समयको सेवा लिने गरी तोकिएको पदाधिकारीले आवश्यक व्यवस्था गर्नेछ ।
- (४) सेवा आयोगको सिफारिसमा पूर्ति गरिने पद रिक्त भएमा पद पूर्तिको लागि रिक्त भएको मितिवाट बढीमा ३ (तीन) महिना भित्र सेवा आयोगलाई सो को जानकारी दिइसक्नु पर्नेछ ।
१०. **करार र आगन्तुक शिक्षक:** (१) यस नियममा अन्यत्र जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि आवश्यकता अनुसार विश्वविद्यालयले विशेष दरबन्दी सृजना गरी ख्याति प्राप्त अनुभवी र दक्ष व्यक्तिलाई करारवमोजिम काम गराउन सक्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) वमोजिम विशेष योग्यता र क्षमता भएका व्यक्तिलाई विशेष करारमा कार्यकारी परिषद्ले निर्णय गरि प्रचलित तलब स्केलभन्दा बढि तलब तथा अन्य सुविधा दिई काममा लगाउन सकिनेछ ।
- (३) विश्वविद्यालय वा सरकारी वा अनुसन्धान केन्द्रहरूमा कार्यरत कुनै

खास योग्यता प्राप्त गरेको व्यक्तिलाई विद्यापरिषद्को सिफारिसमा कार्यकारी परिषद्ले आगन्तुक शिक्षकको रूपमा कार्यकारी परिषद्ले तोकेवमोजिमको सुविधा दिई काम गराउन सक्नेछ ।

- (४) विद्यापरिषद् र प्राज्ञिक परिषद्को सिफारिसमा शिक्षा र अनुसन्धान क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान दिएका दक्ष तथा अनुभवि, ख्याति प्राप्त र विशिष्ट शिक्षकलाई कार्यकारी परिषद्ले अवैतनिक मानार्थ (अनरेरी) प्राध्यापक पद प्रदान गर्न सक्नेछ ।

११. **पदाधिकीको गणना:** यस नियमावलीको नियम ८ अनुसार स्थायी पदमा नियुक्ति पाई परीक्षण कालमा रहेका शिक्षक, कर्मचारीको नियुक्ति सदर कायम भएमा सो परीक्षण कालको अवधिलाई प्रत्येक वर्षमा थप गरिने ग्रेड वृद्धि तथा अन्य प्रयोजनको लागि गणना गर्नुपर्नेछ ।

१२. **कायम मुकायम:** (१) विश्वविद्यालय सेवाको शाखा प्रमुख न्यूनतम तृतीय श्रेणीको अधिकृत हुनेछ ।

- (२) उक्त पद कुनै कारणवस ३० (तीस) दिनभन्दा बढी रिक्त भएमा सो रिक्त भएको शाखा प्रमुख पदमा सोभन्दा एक तहमुनिको पदमा कार्यरत कर्मचारी मध्येबाट कार्यकारी परिषद्ले सो रिक्त रहेको पदको काम सम्हाल्न कायम मुकायम मुकरर गर्न सक्नेछ ।

- (३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम कायम मुकायम भई काम गरेको पदको सुरु तलबको अंकमा तलब दिंदा निजले साविक पदबाट खाईपाई आएको तलब भन्दा घटी हुने देखिएमा खाईपाई आएको तलबमा नघट्ने गरी थप ग्रेड दिन सकिनेछ ।

- (४) कायम मुकायम भई काम गरेकोमा सो कामको जवाफदेहिता कायम मुकायम भई काम गर्ने शिक्षक, कर्मचारीले वहन गर्नुपर्नेछ ।

- (५) पुरा वर्ष कायम मुकायम भई काम गर्ने शिक्षक/कर्मचारीले अन्य कर्मचारीले पाए सरह ग्रेड वृद्धि पाउनेछन् ।

- (६) कायम मुकायम मुकरर गर्न सम्बन्धित विषयमा स्नातक तह उत्तिर्ण भएको हुनुपर्नेछ ।

१३. **निमित्त:** (१) विश्वविद्यालयको कुनै निकाय वा कार्यालयको प्रशासकीय अधिकार प्रयोग गर्ने मुख्य व्यक्ति वा विभागीय प्रमुख कुनै कारणले ३० (तीस) दिनभन्दा कम अवधिका निमित्त अनुपस्थित भएमा निजको मातहतको तोकिएको पदाधिकारी, शिक्षक वा कर्मचारीले निमित्त भई दैनिक कार्य संचालन गर्नेछ ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम निमित्त भई काम गर्दा सो कामको

जवाफदेहीता काम गर्ने शिक्षक, कर्मचारी वा पदाधिकारी उपर नै हुनेछ ।

- (३) उपनियम (१) बमोजिम निमित्त भई काम गरेकोमा ७ (सात) दिन भन्दा कम अवधिका लागि कुनै प्रकारको भत्ता दिइनेछैन । तर ७ (सात) दिनभन्दा बढी काम गरेकोमा काम गरेको पदको शुरू तलव स्केल बमोजिम तलव भत्ता दिइनेछ ।

१४. **पदाधिकार:** विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीको राजीनामा स्वीकृत भएमा, वा निज बर्खास्त भएमा वा निजले अवकाश पाएमा वा बहुवा भएमा वा निज एक पदबाट अर्को पदमा सरूवा भएको अवस्थामा वाहेक देहायको अवस्थामा शिक्षक तथा कर्मचारीको आफ्नो पद माथिको पदाधिकार कायम रहको मानिनेछ ।

- (क) अर्को पदमा सरूवा भई कार्यभार सम्हाल्न पाइने म्यादसम्म,
(ख) पदमा कामकाज गरी रहँदासम्म,
(ग) निलम्बन रहेकोमा,
(घ) विदामा बसेकोमा,
(ङ) काजमा खटाइएकोमा,
(च) कायम मुकायम भई काम गरेकोमा ।

परिच्छेद - ३

सेवा सुरक्षा

१५. **सेवा सुरक्षा:** विश्वविद्यालयका शिक्षक, कर्मचारीलाई देहायको अवस्थामा बाहेक सफाइको उचित सबुत दिने मौका नदिई विश्वविद्यालय सेवाबाट हटाईने वा बर्खास्त गरिने छैन ।
- (क) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार ठहरिएमा,
- (ख) भागी वेपत्ता भएमा वा अन्य कुनै कारणले सम्पर्क हुन नसकेमा,
- (ग) म्यादी पदमा बहाल रहेकोमा,
- (घ) भ्रष्टाचारको आरोपमा अदालतबाट कसुरदार ठहरिएमा,
१६. **सेवा-शर्तको सुरक्षा:** (१) शिक्षक वा कर्मचारीलाई नियुक्त हुँदा कायम रहेको तलब, उपदान, निवृत्तिभरण सम्बन्धी शर्तहरूमा निजलाई प्रतिकूल असर पर्ने गरी परिवर्तन गर्न पाईने छैन ।
- (२) शिक्षक वा कर्मचारी माथिल्लो पदमा बहुवा भएमा बहुवा भएको पदको शुरू स्केल साविक पदमा रही खाईपाई आएको तलब बराबर वा बढी भएमा मात्र बहुवा भएको माथिल्लो पदमा आवश्यक ग्रेड थप गरी तलब मिलान गरिनेछ ।
- (३) यस विश्वविद्यालय ऐन बमोजिम त्रिभुवन विश्वविद्यालय अर्न्तगतका आंशिक क्याम्पसका शिक्षक, कर्मचारी यस विश्वविद्यालयमा तोकिएबमोजिम समायोजन भई आउँदा निजहरूको स्थायी, अस्थायी र पूर्णकालिन करारमा काम गरेको अवधिलाई समेत गणना गरिनेछ ।
- (४) यस विश्वविद्यालय ऐनको दफा ३ (२) बमोजिम समावेश गरिएका त्रिभुवन विश्वविद्यालय अर्न्तगतका आंशिक तथा सम्बन्धन प्राप्त क्याम्पसका शिक्षक, कर्मचारी समायोजन भई यस विश्वविद्यालयमा आउँदा साविककै जे जुन पदमा बहाल रहेका हुन सोही पदमा समायोजन हुनेछन ।
- (५) त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट समायोजन भई आउने शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई यस विश्वविद्यालयले २ (दुई) ग्रेड थप गर्न सक्नेछ ।
- (६) उपनियम (४) बमोजिम समायोजन भई आएका शिक्षक, कर्मचारीको तलब, भत्ता, सेवाका शर्त सुविधाहरू कम हुने गरि परिवर्तन गरिनेछैन ।

परिच्छेद - ४

सरुवा

१७. **सरुवा:** (१) शिक्षक वा कर्मचारीलाई आवश्यकता बमोजिम विश्वविद्यालयको एक निकायबाट अर्को निकायमा वा समान तहको अर्को पदमा सरुवा गर्न सकिनेछ ।
- (२) शिक्षक वा कर्मचारी एक निकायबाट अर्को निकायमा सरुवा हुँदा ७ (सात) दिन भित्रमा रमानापत्र बुझिसक्नु पर्नेछ ।
१८. **सरुवा गर्ने अधिकारी:** (१) विश्वविद्यालय ऐनमा लेखिएकोमा सोही बमोजिम र सो बाहेक देहायका शिक्षक तथा कर्मचारीलाई देहायका अधिकारीले सरुवा गर्नु पर्नेछ ।
- (क) यस नियमावलीको नियम १७ बमोजिम सरुवा गर्दा कार्यकारी परिषद्को निर्णयबाट रजिष्ट्रारले सरुवा गर्न सक्नेछ ।
- (ख) कर्मचारी वा शिक्षकलाई एउटै संकाय अन्तर्गत सरुवा गर्दा सम्बन्धित डीनले सरुवा गर्न सक्नेछ ।
- (ग) कर्मचारीलाई कुनै संकाय, आंगिक कलेज, केन्द्र वा विभाग वा विश्वविद्यालयको कुनै निकाय मध्ये एक अर्कामा सरुवा गर्दा सम्बन्धित निकायको प्रमुखको सहमतिमा रजिष्ट्रारले सरुवा गर्नेछ ।
१९. **काज:** (१) विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीलाई विश्वविद्यालयको एक निकायबाट अर्को निकायमा र विश्वविद्यालय बाहिरको कुनै सरकारी वा गैरसरकारी निकाय वा कार्यालयमा तोकिएको बमोजिम काजमा पठाउन सकिनेछ ।
- (२) विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीलाई विश्वविद्यालय बाहेकको कुनै सरकारी वा गैरसरकारी निकाय वा कार्यालयमा ३ (तीन) महिना वा सो भन्दा बढी काजमा पठाउनु पर्ने भएमा सो काज बेतलबी काज मानिनेछ ।
- (३) विश्वविद्यालय सेवा अवधि भरमा बेतलबी काजमा पठाउने अवधिको सिमा कार्यकारी परिषद्ले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (४) उपनियम (२) र (३) बमोजिम बेतलबी काजमा पठाउनु परेमा नेपाल सरकारबाट नियुक्ति हुने पदमा बाहेक अन्य काजमा गएका शिक्षक वा कर्मचारीलाई काजमा लिने कार्यालयमा निर्धारित

तलवको १० (दश) प्रतिशतमा नघट्ने गरी कार्यकारी परिषद्ले तोकेबमोजिम विश्वविद्यालय कोषमा जम्मा गराउनु पर्नेछ ।

- (५) विश्वविद्यालयबाट तलवी वा बेतलवी काजमा रहेको शिक्षक वा कर्मचारीले विश्वविद्यालय बाहेकको सरकारी वा गैरसरकारी निकाय वा कार्यालयबाट उपदान वा विरामी विदा वा स्वास्थ्यपचार वा यस नियमअन्तर्गत कुनै दातृसंस्थाबाट सुविधा उपभोग गरेको भएमा सो वापतको रकम विश्वविद्यालयले निज शिक्षक वा कर्मचारी अवकास हुँदाका बखत प्राप्त गर्ने रकमबाट कट्टी गर्नु पर्नेछ ।
२०. **काज खटाउने अधिकार:** विश्वविद्यालय बाहेकको सरकारी वा गैरसरकारी निकायमा विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीलाई देहायको अख्तियरवालाले काज खटाउन सक्नेछ ।
- (क) प्राध्यापक वा सह-प्राध्यापक, प्रशासक वा सह-प्रशासक श्रेणीका शिक्षक वा कर्मचारीलाई कार्यकारी परिषद्को निर्णयबाट ।
- (ख) उपनियम (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि ३ (तीन) महिना भन्दा कम अवधिको लागि उपकुलपतिले काज खटाउन सक्नेछ ।
- (ग) उपनियम (क) मा लेखिए बाहेकका शिक्षक, कर्मचारीलाई सम्बन्धित निकाय प्रमुखको सिफारिसमा रजिष्ट्रारले,
- (घ) सेवाको अभिलेखको प्रयोजनको निमित्त केन्द्रीय कार्यालयमा बेतलवी काजमा खटाइएको विवरण सहितको जानकारी सम्बन्धित कार्यालयले अनिवार्य रूपमा दिनुपर्नेछ ।

परिच्छेद - ५

हाजिरी र विदा

२१. **हाजिरी:** यस नियमावलीमा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीले तोकीएको समयमा विश्वविद्यालयको सम्बन्धित निकाय वा कार्यालयमा तोकीएवमोजिम रूजु हाजिर रहनु पर्नेछ । तोकिए वमोजिमको निर्धारित समयमा कार्यालयमा नआउने र कार्यालयमा पटक-पटक ढिलो आउने चाँडो जाने तथा कार्यालयको काममा बाहेक कार्यालय समयमा स्वीकृती नलिई कार्यालय छोड्ने शिक्षक, कर्मचारीलाई सम्बन्धित प्रमुखले गयल कट्टी गर्न सक्नेछ । मनासिव माफिकको कारण परेमा बाहेक विदाको निकास नलिई कुनै पनि शिक्षक, कर्मचारी आफ्नो कार्यालयमा अनुपस्थित हुनु हुदैन । यसरी अनुपस्थित हुने शिक्षक, कर्मचारीले ७ (सात) दिन भित्रमा विदाको निवेदन दिनुपर्नेछ ।
२२. **हाजिरीको अभिलेख:** विश्वविद्यालयको सेवामा कार्यरत शिक्षक, कर्मचारीको हाजिरीको अभिलेख कार्यकारी परिषद्ले तोकेवमोजिम राखिनेछ ।
२३. **विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई देहायका विदाको सुविधा दिन सकिनेछ:**
- (क) घर विदा
 - (ख) विरामी विदा
 - (ग) प्रसूति विदा र प्रसूति सेवा विदा
 - (घ) पर्व विदा
 - (ङ) भैपरी आउने विदा
 - (च) क्रिया विदा
 - (छ) अध्ययन विदा
 - (ज) स्वाध्ययन विदा
 - (झ) असाधारण विदा
 - (ञ) विशेष तलबी विदा
२४. **घर विदा:** (१) वर्षे वा हिउँदे विदा नपाउने शिक्षक वा कर्मचारीलाई वर्षको ३० (तीस) दिन घर विदा दिन सकिनेछ ।
- (२) विश्वविद्यालयका शिक्षक कर्मचारीले घर विदामा बस्नु भन्दा अगाडी अनिवार्य रूपमा विदा स्वीकृत गराई मात्र विदामा बस्न

सक्नेछैन ।

- (३) शिक्षक र कर्मचारी वर्षको १ (एक) पटक घर विदामा जाँदा र फर्कदा उचित बाटोको म्याद पाउनेछ ।
- (४) चाडपर्व, विरामी, भैपरी विदा र क्रिया विदा बाहेक अन्य विदा वसेको समयको घर विदा दिइने छैन ।
- (५) घर विदा बढीमा २१० (दुईसय दश) दिनसम्म संचित गर्न पाइनेछ ।
- (६) शिक्षक वा कर्मचारी सेवाबाट अलग भएमा निजको संचित रहेको घर विदा वापत निजको पदाधिकार रहेको पदबाट खाइपाई आएको तलबको दरले हुन आउने रकम एकमुष्ट पाउनेछैन ।
- (७) सेवा कायम रहँदै कुनै शिक्षक, कर्मचारीको मृत्यु भएमा निजको संचित रहेको घर विदाको रकम मृत्यु हुँदाको अवस्थाको तलबको दरले हुने रकम निजको नजिकको हकवालाले पाउनेछ ।
- (८) हिउँदे वा वर्षे विदाको समय कार्यकारी परिषद्ले निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।
- (९) हिउँदे वा वर्षे विदा पाउने शिक्षकलाई विदाको समयमा आवश्यकता अनुसार काम गराउनु पर्ने भएमा १ (एक) दिन काम गराए वापत १ (एक) दिनका दरले घर विदा दिइनेछ ।
- (१०) उपनियम (९) वमोजिम आर्जन गरेको घर विदा यसै नियम वमोजिम सट्टा विदा उपभोग गर्न पाइनेछ ।

२५. **विरामी विदा:** (१) शिक्षक वा कर्मचारीलाई १ (एक) वर्षको सेवाका लागि १५ (पन्ध्र) दिनको पुरा तलबी वा ३० (तीस) दिनको आधा तलबी विरामी विदा दिन सकिनेछ ।

- (२) शिक्षक वा कर्मचारीले ७ (सात) दिनभन्दा बढी समयको विरामी विदा बस्नु परेमा सो विदामा बस्ने शिक्षक वा कर्मचारीको विदा स्वीकृत गर्ने अख्तियारवालालाई आवश्यक लागेमा विश्वविद्यालयबाट मान्यता प्राप्त चिकित्सकको विरामी भएको प्रमाणपत्र पेश गराउन सक्नेछ ।
- (३) शिक्षक वा कर्मचारीले यस नियमवमोजिम पाउने विरामी विदा संचित गरी राख्न सक्नेछ ।
- (४) उपनियम (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि असाधारण विदामा वसेको अवधिको विरामी विदा दिइने छैन ।
- (५) विश्वविद्यालय बाहेकको निकाय वा कार्यालयमा काज खटिएका शिक्षक, कर्मचारीलाई काजमा वसेको अवधिको विरामी विदा

दिईने छैन ।

- (६) उपनियम (३) बमोजिम संचित विरामी विदा वापत कुनै शिक्षक वा कर्मचारी सेवावाट अलग भएमा निजको पदाधिकार रहेको पदवाट खाईपाइ अएको तलबको दरले हुन आउने रकम एकमुष्ट पाउनेछ ।
- (७) सेवा अवधि भित्र शिक्षक वा कर्मचारीको मृत्यु भएमा निजको संचित विरामी विदाको रकम मृत्यु हुँदाको अवस्थाको तलबको दरले हुन आउने रकम प्रचलित कानून बमोजिम निजको हकवालालाई प्रदान गरिनेछ ।
- (८) ठूलो वा कडा रोग लागी उपचार गर्न शिक्षक वा कर्मचारीले संचित गरेको विरामी विदा तथा घर विदाबाट नपुग भएमा औषधि उपचारको लागि निजले पछि काम गरी पाउने १ (एक) वर्षको घर विदा र विरामी विदाबाट कट्टा हुने गरी ४५ (पैतालिस) दिनसम्मको पेशकी स्वरूप थप विरामी विदा लिन सक्नेछ । त्यसरी पेशकी विमारी विदा लिई वसेको शिक्षक वा कर्मचारीले पुरा तलब पाउने छ ।
- (९) उपनियम (८) बमोजिम लिएको विदा समेतबाट नपुग भई थप विदा लिनु परेमा कार्यकारी परिषद्ले तोकेका चिकित्सकहरूको समितिको सिफारिसमा शिक्षक वा कर्मचारीले पाउने असाधारण विदाबाट कट्टा हुने गरी कार्यकारी परिषद्को निर्णयबाट सेवा अवधिभरमा बढीमा १ (एक) वर्षसम्मको विरामी विदा दिन सकिनेछ ।
- (१०) उपनियम (८) र (९) बमोजिम औषधि उपचारको लागि विरामी विदा लिने शिक्षक, कर्मचारीको मृत्यु भएमा निजले लिएको विरामी विदाको पेशकी स्वतः मिनाहा हुनेछ ।
- (११) पदाधिकारी सम्बन्धी नियममा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विश्वविद्यालयको कुनै पनि पदाधिकारीको पदमा नियुक्ती शिक्षक वा कर्मचारीलाई सो पदमा काम गरेको अवधिको वार्षिक १५ (पन्ध्र) दिनको दरले विरामी विदा *पाउनेछन् ।

२६. **प्रसूति र प्रसूति सेवा विदा:** (१) विश्वविद्यालयको स्थायी वा २ (दुई) वर्ष वा सो भन्दा बढी अस्थायी वा करार सेवामा कार्यरत कुनै महिला शिक्षक वा कर्मचारीलाई सुत्केरीका लागि सुत्केरी हुनुभन्दा ३० (तीस) दिन

* पहिलो संशोधन २०७० द्वारा दिन सकिनेछ भन्ने शब्दको सट्टा पाउनेछन् भन्ने शब्द राखिएको ।

- अगाडि र सुत्केरीका भए पछि ६० (साठ्ठी) दिन गरि जम्मा ९० (नब्बे) दिन पुरा तलवी प्रसूति विदा दिईनेछ ।
- (२) अस्थायी वा करारमा २ (दुई) वर्ष भन्दा कम सेवा अवधि भएका महिला शिक्षक, कर्मचारीहरूलाई उपनियम (१) मा उल्लेख गरिएवमोजिम आधा तलवी प्रसूती विदा दिईनेछ ।
- (३) पुरुष शिक्षक वा कर्मचारीको पत्नी प्रसुति हुँदा निजलाई १५ (पन्ध्र) दिनको पुरा तलवी प्रसूति सेवा विदा दिइनेछ ।
- (४) प्रसुति र प्रसुति सेवा विदा सेवा अवधिभर २ (दुई) पटक मात्र दिइनेछ ।
- (५) प्रसुति र प्रसुति सेवा विदा लिएको अभिलेख सम्बन्धित कार्यालयले अद्यावधिक बनाई राख्नु पर्नेछ ।
२७. **पर्व विदा:** (१) विश्वविद्यालयको शिक्षक तथा कर्मचारीलाई वर्षभरिमा बढीमा ६ (छ) दिनसम्मको पर्व विदा दिईनेछ ।
- (२) पर्व विदा संचित गर्न पाईने छैन ।
२८. **भैपरी विदा:** (१) विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीलाई एक वर्षमा बढीमा ९ (नौ) दिनसम्मको भैपरी विदा दिइनेछ ।
- (२) दैवी वा आकस्मिक परेकोमा बाहेक भैपरी आउने विदा पूर्वस्वीकृति बेगर बस्न पाइने छैन र यो विदा संचित गर्न पाईने छैन ।
२९. **क्रिया विदा:** (१) विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीको बाबु, आमा, लोग्ने वा स्वास्नी, छोरा वा छोरी, सासु, ससुरा वा बाजे, बजैको मृत्यु अवस्थामा वा आफै क्रिया बस्नु परेमा उक्त शिक्षक वा कर्मचारीलाई निजहरूको संस्कार वमोजिम काजक्रिया गर्न १५ (पन्ध्र) दिनसम्मको पुरा तलवी क्रिया विदा दिइनेछ ।
३०. **अध्ययन विदा:** (१) विश्वविद्यालयमा स्थायी सेवामा रहेका कुनै पनि शिक्षक वा कर्मचारीलाई अध्ययन विदा दिन सकिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि ५० (पचास) वर्षको उमेर नाघेका शिक्षक वा कर्मचारीलाई १ (एक) वर्ष भदा बढी अवधिको अध्ययन विदा दिइने छैन ।
- (३) स्वैच्छिक कार्यक्रम अन्तर्गत अध्ययन गर्नको लागि ६ (छ) महिना अगावै विदा स्वीकृत गरि पाउन सम्बन्धित निकायमा निवेदन दिनु पर्ने छ र सो अध्ययन अनुसन्धान सम्बन्धित निकायलाई उपयोगी हुने भएमा अध्ययन विदा दिन सकिनेछ ।
- (४) विश्वविद्यालयलमा प्राप्त भएको छात्रवृत्तिमा मनोनित शिक्षक वा

कर्मचारीलाई शैक्षिक उपाधि पाउने गरी १ (एक) शैक्षिक वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधि सम्मका लागि पठाउने भएमा अध्ययन विदा दिइनेछ ।

- (५) शैक्षिक उपाधि नपाउने भएमा वा १ (एक) वर्षभन्दा कम अवधिको अध्ययन भएमा वा तालिम मात्र भएमा अध्ययन काजमा पठाईनेछ ।
 - (६) अध्ययन काजका लागि दैनिक भत्ता तथा अन्य सुविधा कार्यकारी परिषद्ले तोकिएबमोजिम हुनेछ ।
 - (७) अध्ययन विदा शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा अवधि भरमा *पटक पटक गरि जम्मा ५ (पांच) वर्षसम्म दिन सकिनेछ ।
 - (८) १ (एक) वर्ष देखि ३ (तीन) वर्षसम्म अध्ययन विदा पाएका शिक्षक वा कर्मचारीले कम्तिमा ३ (तीन) वर्ष विश्वविद्यालय सेवामा रही काम गर्नु पर्नेछ ।
 - (९) उपनियम (८) बमोजिम काम गर्न गराउन निजहरूलाई तोकिए बमोजिमको कबुलियत गराउनु पर्नेछ ।
 - (१०) अध्ययन विदा पाउने शिक्षक वा कर्मचारीले अध्ययनमा सन्तोषजनक प्रगति गरेको छैन भन्ने विश्वविद्यालयलाई जानकारी प्राप्त भएमा उक्त शिक्षक वा कर्मचारीलाई निजको विदा रद्द गरी फिर्ता बोलाउन सक्नेछ ।
 - (११) उपनियम (४) र (५) बमोजिम अध्ययन विदामा जाने बाहेक अन्य कार्यक्रममा अध्ययन विदा लिई जान चाहने शिक्षक वा कर्मचारीले आफ्नो अध्ययन र कार्यक्रमको विवरण खुलाई ६ (छ) महिना अगावै तोकिएको अधिकारी समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।
 - (१२) अध्ययन विदामा बस्ने शिक्षक वा कर्मचारीलाई अध्ययन विदाको समयमा सेवा अवधिमा संचित हुने विरामी विदा दिईनेछ ।
 - (१३) १ (एक) आर्थिक वर्षमा अध्ययन विदा दिन सकिने शिक्षक तथा कर्मचारीको अधिकतम संख्याको सीमा कार्यकारी परिषद्ले तोकिएबमोजिम हुनेछ ।
- + (१४) अध्ययन विदा पाउने शिक्षक, कर्मचारीको परीक्षणकाल समाप्त भएको हुनुपर्नेछ । तर स्वदेशी वा विदेशी छात्रवृत्ति प्राप्त गरी अध्ययनमा संलग्न हुनेहरूका लागि यो बन्देज लागु हुनेछैन ।

* पहिलो संशोधन २०७० द्वारा संशोधित ।

+ चौथो संशोधन २०७३ द्वारा संशोधित ।

३१. **स्वअध्ययन विदा:** (१) विश्वविद्यालयको स्थायी सेवामा लगातार ५ (पांच) वर्ष काम गरेका शिक्षकलाई विश्वविद्यालयको काममा बाधा नपर्ने अवस्था भएमा शैक्षिक वा प्राज्ञिक अनुसन्धान गर्न १ (एक) वर्षको स्वअध्ययन विदा *निजको सेवा अवधि भरमा बढिमा ४ (चार) पटक सम्म दिन सकिनेछ। *तर प्रत्येक पटकको स्वअध्ययन विदा लिन सो विदा पश्चात कम्तिमा ५(पांच) वर्ष लगातार सेवा गरेको हुनु पर्ने छ।
- (२) स्वअध्ययन विदा स्वीकृत गराउनु भन्दा अगाडि सम्बन्धित शिक्षकले अध्ययन अनुसन्धानको कार्यको विवरण आफु कार्यरत रहेको निकायको प्रमुख मार्फत रजिष्ट्रार समक्ष प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ।
- (३) स्वाध्ययन विदामा बस्दा तलब वा अन्य सुविधा वा पारिश्रमिक लिई वा नलिई अन्यत्र काम गर्न पाईने छैन।
- (४) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्राप्त हुने प्राज्ञिक किसिमको अध्ययन वा अनुसन्धान सम्बन्धी फेलोसिपका लागि मनोनयन भई स्वाध्ययन विदा उपभोग गर्ने शिक्षकलाई तोकिएको पारिश्रमिक लिनबाट बंचित गरिने छैन।
- (५) कार्यकारी परिषद्बाट अन्यथा निर्णय भएमा बाहेक नेपाल सरकार वा सार्वजनिक संस्थान वा सार्वजनिक महत्वको समिति वा काममा स्वाध्ययन विदामा बसेको शिक्षक सम्मिलित हुन पाउनेछ।
- (६) उपनियम (१) बमोजिम स्वअध्ययन विदामा बस्ने शिक्षकले खाईपाई आएको तलब पाउनेछ।
- (७) स्वाध्ययन विदा संचित हुने छैन।
- (८) स्वाध्ययन विदा सम्बन्धित संकाय वा विश्वविद्यालयको निकायको प्रमुखको सिफारिसमा रजिष्ट्रारले स्वीकृत गर्नेछ।
- (९) उपनियम (१) को प्रयोजनका लागि स्वीकृत स्वअध्ययन विदा समाप्त हुनुभन्दा कम्तीमा ३० (तीस) दिन अगावै स्वाध्ययन विदा बसेका शिक्षकले उपनियम (१) बमोजिमको कार्य सम्पादन सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रस्तुत भइसकेको प्रमाणको आधारमा मात्र निज शिक्षकलाई आफ्नो सम्बन्धित निकायमा हाजिर गराईनेछ।
- (१०) उपनियम (९) बमोजिम प्रस्तुत भएको प्रतिवेदनको अध्ययन रजिष्ट्रार वा डीनले तोकिएको कार्यविधि अनुसार मूल्यांकन गर्ने गराईने छ।

* पहिलो संशोधन २०७० द्वारा थप।

* चौथो संशोधन २०७३ द्वारा थप।

- (११) उपनियम (९) बमोजिमको प्रतिवेदन प्रस्तुत नगर्ने शिक्षक वा निजवाट कार्य सम्पादन सम्बन्धी पेश भएको प्रतिवेदन सन्तोषजनक नपाईएमा त्यस्तो कार्य सम्पन्न गर्न, परिमार्जन वा परिष्कृत गर्न निजलाई रजिष्ट्रारले वढिमा ३ (तीन) महिना सम्मको असाधारण विदा दिन सक्नेछ ।
- (१२) विश्वविद्यालय सेवा अवधिभर १ (एक) पटक पनि स्वाध्ययन विदामा नबसेको शिक्षकले निवृत्तिभरण पाउने गरि निवृत्त हुँदा ६ (छ) महिनाको खाईपाई आएको तलब बराबरको रकम निजलाई दिइनेछ । सो स्वाध्ययन विदा एक वा दुई पटक उपभोग गरी सकेका शिक्षकको हकमा स्वाध्ययन विदा बसेको पटक कटाई बाँकी पटकको लागि ६ (छ) महिनाको तलबको दामासाहीले हुने रकम प्रदान गरिनेछ ।
३२. **असाधारण विदा:** (१) स्थायी शिक्षक वा कर्मचारीले असाधारण विदा लिनु पर्ने कारण सहित निवेदन दिनु पर्नेछ र सो कारण मनासिव देखिएमा विश्वविद्यालयले एक पटकमा १ (एक) वर्षमा नबढाई र सेवा अवधिभरमा ३ (तीन) वर्षमा नबढाई असाधारण विदा दिन सकिनेछ ।
- (२) विश्वविद्यालयमा ५ (पाँच) वर्ष सेवा अवधि नपुगेका शिक्षक वा कर्मचारीले असाधारण विदा पाउने छैन ।
- (३) शिक्षक वा कर्मचारीले लिएको असाधारण विदाको अवधि निजको सेवा अवधिमा गणना गरिने छैन ।
- (४) असाधारण विदामा बस्ने शिक्षक तथा कर्मचारीले उक्त अवधिभर तलब पाउने छैनन् ।
३३. **विशेष तलबी विदा:** (१) ४ (चार) वर्ष स्थायी सेवा गरेका कर्मचारीलाई १ (एक) महिनाको पुरा तलबी विशेष विदा दिन सकिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिमको विदा जतिसुकै समयसम्म पनि जम्मा हुन सक्नेछ ।
- (३) उक्त विदा १ (एक) पटकमा ३० (तीस) दिन र सेवा अवधिभर ९ (नौ) महिना भन्दा बढी दिइने छैन ।
- (४) विशेष तलबी विदा नियम ३१ बमोजिमको स्वाध्ययन विदा नपाउने कर्मचारीले मात्र पाउनेछ ।
- (५) विशेष तलबी विदामा बस्ने कर्मचारीले विदा बसेको अवधिमा आर्थिक लाभ हुने कुनै काम गर्न पाउने छैन ।
- (६) विश्वविद्यालयको सेवा सम्बन्धी दक्षता हासिल गर्ने कार्यक्रममा

संलग्न हुनका लागि मात्र यो विदा दिइनेछ ।

- (७) विशेष तलबी विदा उपभोग गर्न नपाएको कर्मचारी विश्वविद्यालय सेवाबाट निवृत्तिभरण पाउने गरी निवृत्त हुँदा निजले सो विदा उपभोग नगरेवापत निजको सेवाको आनुपातिक हिसाबमा बढीमा ६ (छ) महिनाको खाइपाई आएको तलव वरावरको रकम प्रदान गरिनेछ ।
३४. **विदा संचित:** शिक्षक वा कर्मचारी विश्वविद्यालय सेवा भित्रको एक पदबाट अर्को पदमा सरूवा वा नियुक्ति भएमा निजको सरूवा वा नियुक्ति हुँदाको बखत संचित रहेको सबै किसिमको विदा नयाँ पदमा बाहाल गरी संचय गरेको विदा सरह मानिनेछ ।
३५. **विदा उपभोग:** (१) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यकारी परिषद्ले अत्यावश्यक सेवाको रूपमा वर्गीकरण गरी तोकिएका सेवासंग सम्बन्धित कर्मचारीहरूले कुनै पनि सार्वजनिक विदा उपभोग गर्न पाउने छैनन् ।
- (२) उपनियम (१) वमोजिम विदा उपभोग गर्न नपाउने कर्मचारीहरूले १ वर्षमा ७५ (पच्चहत्तर) दिनको सट्टा विदा पाउनेछन् ।
- (३) प्रत्येक आर्थिक वर्षको अन्तमा उपभोग नगरी बाँकी रहेको सट्टा विदाको रकम खाइपाई आएको तलवको अनुपातमा निजहरूलाई दिइनेछ ।
३६. **विदा अधिकार नहुने:** विदा अधिकारको रूपमा मानिने छैन । विश्वविद्यालयको काममा बाधा नपर्ने गरी दिइने सुविधा मात्र मानिनेछ । विरामी विदा, क्रिया विदा र सुत्केरी नै हुँदाको प्रसूति विदा बाहेक कुनै पनि विदा पूर्वस्वीकृती बिना उपभोग गर्न सकिने छैन ।
३७. **विदा स्वीकृत गर्ने अधिकारी:** (१) विदा स्वीकृत गर्ने तोकिएको अख्तियारवाला हुनेछ ।
- (२) विश्वविद्यालयले अत्यावश्यकता अनुसार असाधारण विदा वा स्वअध्ययन विदा वा अध्ययन विदामा रहेका शिक्षक वा कर्मचारीलाई फिर्ता बोलाई सेवामा लगाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद - ६

तलब, भत्ता, औषधि उपचार, चाडपर्व खर्च र सुविधाहरू

३८. **तलब भत्ता:** (१) विश्वविद्यालय सेवामा बहाल रहेका शिक्षक तथा कर्मचारीले आफ्नो पदमा बहाली गरेको दिनदेखि बहाली गरेको पदको तलब, भत्ता, र अन्य सुविधा पाउनेछन् ।
- (२) विश्वविद्यालय सेवामा नियुक्त भएका शिक्षक तथा कर्मचारीले विश्वविद्यालय सेवामा रही काम गरेवापत पाउने तलब, भत्ता, र अन्य सुविधा कार्यकारी परिषद्ले समय समयमा निर्धारण गरेवमोजिम हुनेछ ।
- (३) यस नियम बमोजिम सजाय पाएको अवस्थामा वाहेक प्रत्येक शिक्षक तथा कर्मचारीलाई १ (एक) वर्षको सेवा पुरा गरेपछि प्रति वर्ष एक ग्रेड तलब वृद्धि दिईनेछ ।
- (४) रोक्का भएको तलबवृद्धि फुक्का भएमा सो तलब वृद्धिको मिति सम्बन्धित अधिकारीले लिखित रूपमा अभिलेखमा जनाई राख्नु पर्नेछ ।
३९. **तलब भुक्तानी:** (१) विश्वविद्यालय सेवामा कार्यरत रहेका शिक्षक तथा कर्मचारीलाई प्रत्येक महिना समाप्त भएपछि तलब भत्ताको भुक्तानी दिईनेछ ।
- (२) शिक्षक वा कर्मचारीले पकाएको तलब भत्ता निज सेवामा नरहेपनि निजले उक्त तलब भत्ता पाउने छ ।
- (३) प्रचलित कानून र यस नियममा व्यवस्था भएकामा वाहेक शिक्षक तथा कर्मचारीको तलब कट्टा गरिने छैन । यो नियम बमोजिम तलब नपाउने भनी तोकिएको अवस्थामा वाहेक शिक्षक तथा कर्मचारीले पाउने तलब भत्ता काम गरिरहेको वा विदामा बसेको अवस्थामा पनि पाउने छ ।
- (४) कार्यकारी परिषद्वाट तोकिएवमोजिमका पदमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई तोकिएवमोजिमको लुगा, गरम सुट, बुट, वर्सादी, ओभरकोट र जुता दिन सकिने छ ।
४०. **दैनिक तथा भ्रमण भत्ता:** शिक्षक तथा कर्मचारीले विश्वविद्यालयको कामको सिलसिलामा पाउने दैनिक तथा भ्रमण भत्ता, बैठक भत्ता र अन्य सुविधा कार्यकारी परिषद्ले तोकिएवमोजिम हुनेछ ।
४१. **पारिवारिक दैनिक तथा भ्रमण भत्ता:** शिक्षक तथा कर्मचारीहरू सरूवा

हुँदा पाउने पारिवारिक दैनिक तथा भ्रमण भत्ता कार्यकारी परिषद्बाट तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

४२. **निलम्बनको अवधिको तलब:** (१) यस नियम वमोजिम कुनै शिक्षक वा कर्मचारी निलम्बन परेमा निजले आफ्नो खाईपाई आएको तलबको आधा तलब पाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि निज उपर लगाईएको अभियोग प्रमाणित नभई सफाई पाएमा निलम्बनमा रहेको अवधिमा आधा तलब लिईसकेको भए सो कट्टा गरी र नलिएको भए पुरै तलब (तलब वृद्धि हुने भएमा सो समेत) पाउनेछ ।

(३) निलम्बित भएको शिक्षक, कर्मचारी कसुरदार ठहरी सेवाबाट हटाईएमा निलम्बन भएको मिति देखिको बाँकी तलब पाउने छैन ।

(४) विश्वविद्यालय सेवामा कार्यरत शिक्षक वा कर्मचारी नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा वा प्रचलित कानून वमोजिम थुनामा रहेमा सो थुना अवधिभर स्वतः निलम्बन भएको मानिनेछ ।

(५) स्वतः निलम्बन रहेको शिक्षक, कर्मचारीले निलम्बन अवधिभरको तलब भत्ता पाउने छैन । तर अभियोगबाट सफाई पाएमा निजले सम्पूर्ण तलब भत्ता पाउनेछ ।

४३. **चाडपर्व खर्च:** (१) विश्वविद्यालय सेवामा कार्यरत रहेका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई निजले खाइपाई आएको १ (एक) महिनाको तलब बराबरको रकम प्रत्येक वर्ष चाडपर्व खर्चको रूपमा दिइनेछ ।

(२) चाडपर्व विदाभन्दा अघि कम्तीमा ६ (छ) महिनाको सेवा अवधि पुरा नभएका अस्थायी शिक्षक वा कर्मचारीलाई पेशकीको रूपमा चाडपर्व खर्च दिइनेछ ।

(३) उपनियम (२) वमोजिम चाडपर्व खर्च लिई विश्वविद्यालयमा ६ (छ) महिना भन्दा कम अवधि सेवा गरी छाडेमा सो रकम सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारीबाट असुल उपर गरिनेछ ।

४४. **औषधी उपचार खर्च:** (१) विश्वविद्यालय सेवामा सेवारत स्थायी शिक्षक तथा कर्मचारीले आफ्नो सेवा अवधिमा उप-प्राध्यापक एवं सहायक प्रशासक वा सो सरह र सो भन्दा माथिका कर्मचारीले १५ (पन्ध्र) महिना बराबरको रकम औषधी उपचार खर्चवापत पाउने छन् ।

(२) सहायक स्तरका कर्मचारीले निजहरूले खाईपाई आएको १८ (अठार) महिनाको तलब बराबरको औषधी उपचार खर्च पाउनेछन् ।

- (३) सपोर्ट स्टाफ तहका कर्मचारीले निजहरूले खाईपाई आएको २१ (एक्काइस) महिनाको तलब बराबरको औषधी उपचार खर्च पाउनेछन् ।
- (४) विश्वविद्यालय सेवामा कार्यरत शिक्षक वा कर्मचारी वा निजको परिवारको सदस्य विरामी भएमा उपनियम (१), (२) र (३) बमोजिम पाउने रकममा कट्टा हुनेगरी देहायबमोजिम भएको उपचार खर्च दिईनेछ ।
- (क) रोगको उपचारका निमित्त स्वीकृत चिकित्सकले जांच गर्दा लागेको शूल्क तथा जांच गरी लेखिएको प्रेस्क्रिप्सन अनुसार औषधी किनेको खर्च ।
- (ख) नर्सिङहोम वा अस्पतालमा भर्ना हुंदा लागेको बिल बमोजिम खर्च ।
- (५) भविष्यमा विश्वविद्यालय सेवाबाट अयोग्य ठहर्ने गरी सेवाबाट बर्खास्त गरिएका बाहेक अन्य जुनसुकै वेहोराबाट कुनै शिक्षक तथा कर्मचारी सेवाबाट अलग हुंदा यस नियम बमोजिम पाउने उपचार खर्च मध्ये केही लिई वा नलिई उपचार खर्च लिन बाँकी रहेको भए सो बाँकी रकम एकमुष्ट लिन पाउनेछ । यसरी बाँकी रहेको रकम एक मुष्ट लिंदा २० (बीस) वर्ष सम्म सेवा गरेकालाई १० प्रतिशत थप २० (बीस) वर्ष भन्दा बढी २५ वर्षसम्म सेवा गरेका लागी १५ प्रतिशत र २५ (पच्चिस) वर्ष भन्दा बढी सेवा गरेकालाई २० प्रतिशत थप हुने गरी हुन आउने रकम एक मुष्ट लिन पाउँनेछ ।
- (६) कुनै शिक्षक, कर्मचारी विरामी भएमा औषधी उपचारको लागी निकाशा दिंदा २० (बीस) वर्षको अवधिलाई सेवाको पुरा अवधि मानी त्यसको अनुपातमा विरामी हुने शिक्षक, कर्मचारीले गरेको सेवा अवधिले हिसाब गरी यस नियम बमोजिम औषधी उपचार खर्च दिइनेछ । सेवा अवधि गणना गर्दा अस्थायी वा करार सेवा अटुट राखी स्थायी भएको अवधिलाई समेत गणना गरिनेछ ।
४५. **विश्वविद्यालय सेवा पदकको व्यवस्था:** विश्वविद्यालय सेवामा अनिवार्य अवकाश प्राप्त गरेका वा कम्तीमा २५ (पच्चिस) वर्ष विश्वविद्यालय सेवा गरेका शिक्षक तथा कर्मचारीलाई कार्यकारी परिषद्बाट तोकिएबमोजिमको सेवा पदक, प्रमाणपत्र र नगद पुरस्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।
४६. **दाह संस्कार खर्च:** विश्वविद्यालय सेवामा कार्यरत रहेको अवस्थामा कुनै पदाधिकारी वा शिक्षक वा कर्मचारीको मृत्यु हुंदा निजको दाह

संस्कार बापत रू. ५०,०००/- (पचास हजार रूपैया) मृतक व्यक्तिको हकदारलाई दिइने छ ।

४७. **प्राथमिकता र सहूलियत:** विश्वविद्यालयमा कार्यरत तथा पूर्व पदाधिकारी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई विश्वविद्यालयका निकायहरूबाट सेवा लिनु पर्ने भएमा कार्यकारी परिषद्बाट तोकिएबमोजिमको प्राथमिकता र सहूलियत प्रदान गरिनेछ । *यस विश्वविद्यालयमा कार्यरत शिक्षक, कर्मचारी वा निजका २ (दुई) सन्तान सम्मलाई यसै विश्वविद्यालय अन्तर्गत अध्ययन गर्दा शिक्षण शुल्क लाग्ने छैन । यस नियमको प्रयोजनको लागि शिक्षक, कर्मचारीहरूको सन्तानहरू बीच मात्र प्रतिस्पर्धा गराई योग्यताक्रमको आधारमा छनौट गरिनेछ ।

४८. **चेयर प्रदान:** (१) विश्वविद्यालयबाट वा कुनै राष्ट्रिय वा विदेशी वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्था वा व्यक्तिबाट स्थापित चेयर तोकिएको शैक्षिक, प्राज्ञिक वा अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य गर्ने विश्वविद्यालय सेवाका वहालवाला शिक्षकहरूमध्ये उपयुक्त शिक्षकलाई सम्बन्धित विद्यापरिषद्को सिफारिसमा कार्यकारी परिषद्ले चेयर प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको चेयरको व्यवस्था, सुविधा, शर्त र अन्य कार्यविधि प्राज्ञिक परिषद्को सिफारिसमा कार्यकारी परिषद्बाट तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

४९. **मरणोपरान्त अनुदान:** विश्वविद्यालयका स्थायी शिक्षक वा कर्मचारी सेवा अवधिमा मृत्यु भएमा निजका हकवालालाई एकमुष्ट रू. ५०,०००/- (पचास हजार रूपैया) दिइनेछ ।

(२) हकवालाको निर्धारण निवृत्तिभरण सम्बन्धी नियम अनुसार नै हुनेछ ।

१२ * पहिलो संशोधन २०७० द्वारा थप ।

परिच्छेद - ७

अवकाश

५०. अनिवार्य अवकाश: (१) विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीलाई निजको उमेर ६३ (त्रिसष्टी) वर्ष पुरा भएपछि विश्वविद्यालय सेवाबाट अनिवार्य अवकाश दिइनेछ ।
- (२) यस नियमावलीमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि माथि उपनियम (१) बमोजिम अनिवार्य अवकाशमा पर्ने शिक्षक वा कर्मचारी जुनसुकै प्रक्रियाबाट विश्वविद्यालय सेवामा यो नियम प्रारम्भ हुनु अघिल्लो दिनसम्म नियुक्त भई आएकोमा निजको उपदान वा निवृत्तिभरण वा अन्य सुविधाको प्रयोजनका लागि निजको हकमा विश्वविद्यालय सेवा अवधि निजको उमेर ६३ (त्रिसष्टी) वर्षको आधार मानिनेछ ।
- (३) यस नियमको प्रयोजनको लागि शिक्षक, कर्मचारीको उमेरको गणना गर्दा सेवामा प्रवेश गर्दा निजले पेश गरेको शिक्षण संस्थानको प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको जन्म दिन वा वर्षबाट हुन आउने उमेर वा नागरिकताको प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको जन्मदिन वा वर्षबाट हुन आउने उमेर वा निजले भरेको वैयक्तिक विवरण (सिटरोल) मा लेखिएको जन्मदिन वा वर्षबाट हुन आएको उमेर मध्ये जुन उमेरबाट निज पहिले अवकाश पाउने हो सोहि आधारमा उमेर गणना गरिनेछ ।
- (४) वर्ष वा सम्बत् मात्र उल्लेख भएको प्रमाणपत्रका आधारमा जन्म मिति कायम गर्दा देहाय बमोजिम कायम गरिनेछ ।
- क) नागरिकताको प्रमाणपत्रको हकमा प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको मितिका आधारमा,
- ख) शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रको हकमा प्रमाणपत्र जारी भएको मितिको आधारमा,
- ग) सिटरोलको हकमा शुरू भर्ना भएको मितिको आधारमा ।
- (५) कुनै प्रमाणपत्रमा वर्ष मात्र उल्लेख भएको र अर्को प्रमाणपत्रमा पुरा जन्म मिति खुलेको रहेछ तथा त्यस्तो प्रमाणपत्रमा उल्लेखित जन्म मितिहरूका विचमा १ (एक) वर्ष सम्मको अन्तर देखिएमा पुरा खुलेको जन्म मितिलाई आधार मान्नु पर्नेछ ।
- (६) माथि उपनियम (४) र (५) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि

छुट्टाछुट्टै प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको जन्ममितिको अन्तर १ (एक) वर्ष भन्दा बढी आएमा वर्ष मात्र उल्लेख भएको प्रमाणपत्रको आधारमा उपनियम (४) र (५) वमोजिम जन्म मिति कायम गरिनेछ ।

५१. **स्वैच्छिक अवकाश:** (१) २० (बीस) वर्षसम्म स्थायी सेवा गरिसकेका शिक्षक वा कर्मचारीलाई निजको ईच्छा भएमा नियुक्ति गर्ने अधिकारीले सेवाबाट अवकाश लिन अनुमति दिन सक्नेछ ।
५२. **सेवा अवधिको गणना:** (१) यस नियमावलीको परिच्छेद (७) र (८) को प्रयोजनको लागि सेवाको अवधिको गणना गर्दा विश्वविद्यालय सेवामा अस्थायी वा पूर्णकालिन करार सेवामा रही अटुट सेवा गरी स्थायी भएको र स्थायी नियुक्ति भई सेवा गरेको परीक्षणकालको अवधि तथा निलम्बनमा रहेको अवधि तथा सरकारी सेवाबाट राजीनामा गरी विश्वविद्यालय सेवामा प्रवेश पाउँदाको सरकारी सेवाको अवधिलाई समेत गणना गरिनेछ ।
- (२) विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारी विश्वविद्यालय सेवाका लागि अयोग्य हुने गरी बर्खास्त भएकोमा पछि कुनै कारणले सो अयोग्यता प्रमाणित नभई निज शिक्षक वा कर्मचारीको स्थायी नियुक्ति भएमा वा राजीनामा दिई विश्वविद्यालय सेवा छाडेको तर उपदान वा निवृत्तिभरण नपाएको अवस्थामा फेरि विश्वविद्यालय सेवामा स्थायी नियुक्ति भएमा विश्वविद्यालय सेवामा सो शिक्षक वा कर्मचारीको सेवा अवधि जोडिनेछ ।
- (३) विश्वविद्यालयको शिक्षक वा कर्मचारीले अन्यत्र काममा रहेको अवस्थाको सेवा अवधि गणना गर्दा सो निकायबाट निवृत्तिभरण वा उपदान लिएमा सो अवधि विश्वविद्यालयको उपदान र निवृत्तिभरणको प्रयोजनको लागि गणना गरिने छैन ।
- (४) उपनियम (१), (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विश्वविद्यालयको ऐनको दफा (३) को उपदफा (२) वमोजिम यस विश्वविद्यालयमा गाभिन आएका शिक्षक तथा कर्मचारीहरू यस विश्वविद्यालय सेवामा प्रवेश गरेको मानिने छ र निजहरूले सेवा सुरु गरेको साविक अवधि देखि नै उपदान वा निवृत्तिभरणको प्रयोजनको लागि सेवा अवधि गणना गरिने छ ।
- (५) सरकारी शिक्षक वा कर्मचारी विश्वविद्यालय सेवामा काजमा आई काम गरिरहेको अवस्थामा सरकारी सेवाबाट राजीनामा

गरी विश्वविद्यालय सेवामा प्रवेश पाई अटुट सेवा गरेका स्थायी शिक्षक वा कर्मचारीको हकमा सरकारी सेवामा अस्थायी वा विकासतर्फ नियुक्त भएका वा स्थायी भएका मिति देखि उपदान वा निवृत्तिभरणको प्रयोजनका लागि मात्र सेवा अवधि गणना गरिनेछ ।

- (६) विश्वविद्यालय सेवामा स्थायी नियुक्ति भई काम गरिरहेका कुनै प्रशासनिक कर्मचारी नियमानुसार शिक्षणतर्फ नियुक्ति भएमा निजले प्रशासनिक पदमा रही सेवा गरेवापत पाउने उपदान वा निवृत्तिभरण नलिएमा मात्र निजको सेवा अवधि उपदान वा निवृत्तिभरणका प्रयोजनको लागि शिक्षणतर्फ जोडी गणना गरिनेछ । यो नियम सोहि प्रक्रियानुसार शिक्षणबाट प्रशासनतर्फ आउने शिक्षकलाई पनि लागु हुनेछ ।
- (७) उच्च अध्ययनको लागि स्वीकृत गराई अध्ययन विदामा वसेको तर सो अध्ययन पुरा नगरी फर्केको हकमा भने निज अध्ययन गर्न गएको अवधि यस नियमको प्रयोजनको लागि सेवा अवधिमा गणना गरिने छैन ।

परिच्छेद- ८

उपदान र निवृत्तिभरण

५३. **उपदान र निवृत्तिभरण कोष:** (१) यस विश्वविद्यालयको आर्थिक, प्रशासन नियमावली २०६९ बमोजिम स्थापित उपदान तथा निवृत्तिभरण कोष शीर्षकमा यस विश्वविद्यालयका स्थायी शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको १० (दश) प्रतिशत तलब कट्टा गरी सो रकममा विश्वविद्यालयले स्वीकृत तलब शीर्षकको वार्षिक बजेटबाट कम्तीमा १० (दश) प्रतिशत रकम एकमुष्ट थप गरी उपदान तथा निवृत्तिभरण कोषको प्रयोजनको लागि दाखिला गरिनेछ । तर कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय ऐन, २०६७ को दफा ३ (२) बमोजिम यस विश्वविद्यालयमा समायोजन हुने आङ्गीकृत क्याम्पसको शिक्षक/कर्मचारीको हकमा भने उपदान र निवृत्तिभरण प्रयोजनको लागि निजहरूको तलबबाट रकम कट्टा गरिने छैन ।

^{१३*}(२) उप नियम (१) मा जुन सुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय ऐन, २०६७ को दफा ३ को उप दफा (२) बमोजिम त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट यस कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयमा समावेश भएका अध्ययन संस्थान र क्याम्पसबाट मिति २०७४ वैशाख ४ गते पछि, समायोजन भई आउने शिक्षक, कर्मचारीको हकमा भने उपदान तथा निवृत्ति भरण प्रयोजनको लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालयको प्रावधान बमोजिम १० प्रतिशत तलब त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा कट्टा गरी रहेका शिक्षक कर्मचारीको हकमा सोही बमोजिम र त्रिभुवन विश्वविद्यालयको प्रावधान बमोजिम १० प्रतिशत तलब उपदान तथा निवृत्ति भरण प्रयोजनको लागि कट्टा नहुने शिक्षक, कर्मचारी सोही बमोजिम हुनेछ ।

५४. **उपदान:** (१) ५ (पांच) वर्ष वा सोभन्दा बढी स्थायी सेवा गरेको तर निवृत्तिभरण पाउने अवधि नपुगेका शिक्षक वा कर्मचारीले अवकाश पाएमा वा राजीनामा स्वीकृत गराई विश्वविद्यालय सेवाबाट अलग भएमा वा विश्वविद्यालय सेवाको निमित्त भविष्यमा अयोग्य नठहरिने गरी विश्वविद्यालय सेवाबाट हटाइएमा देहाय बमोजिमको उपदान पाउनेछन् ।

(क) ५ (पांच) वर्षदेखि १० (दश) वर्षसम्म विश्वविद्यालय सेवामा रहेका शिक्षक वा कर्मचारीले विश्वविद्यालय सेवामा आफु रहेको प्रत्येक वर्षको निमित्त खाइपाई आएको आखिर तलबले

१३ * पाँचौ संशोधन २०७४ द्वारा थप ।

आधा महिनाको तलब,

(ख) १० (दश) वर्षभन्दा बढी १५ (पन्ध्र) वर्षसम्म विश्वविद्यालय सेवामा रहेका शिक्षक वा कर्मचारीले विश्वविद्यालय सेवामा आफु रहेको प्रत्येक वर्षका निमित्त खाईपाई आएको आखिरी तलबको दरले १ (एक) महिनाको तलब,

(ग) १५ (पन्ध्र) वर्षभन्दा बढी २० (बीस) वर्ष पुरा नभएसम्म विश्वविद्यालय सेवामा रहेका शिक्षक वा कर्मचारीले विश्वविद्यालय सेवामा आफु रहेको प्रत्येक वर्षका निमित्त खाईपाई आएको आखिरी तलबको ४५ (पैतालिस) दिनको तलब ।

(२) विश्वविद्यालयको कुनै निकायको पद नै नचाहिने भई खारेजीमा परेको वा शारीरिक अस्वस्थताको कारणले विश्वविद्यालय सेवामा रहन असमर्थ वा मृत्यु भएको कुनै शिक्षक वा कर्मचारीले कम्तीमा ३ (तीन) वर्ष पुरा सेवा गरेको रहेछ र निजको सेवाको जम्मा अवधिमा ५ (पांच) वर्ष थपेमा निवृत्तिभरण पाउने अवधि पुग्दैन भने खारेजीमा परेको वा शारीरिक अस्वस्थताको कारणले विश्वविद्यालयको सेवा गर्न असमर्थ भएको अवधिसम्मको निजको सेवाको जम्मा ५ (पांच) वर्ष थपी हुन आउने अवधिको हिसावले निजलाई यस नियमबमोजिम उपदान दिनुपर्नेछ ।

(३) विश्वविद्यालयको सेवा पाउन वा सो सेवामा बहाल रहने उद्देश्यले शिक्षा सम्बन्धी कुनै योग्यता, तीन पुस्तेवारी, नाम, थर, वतन, नागरिकता भुट्टा प्रमाणित हुन आएमा यो नियमबमोजिम त्यस्तो शिक्षक कर्मचारीलाई उपदान दिइने छैन ।

५५. **निवृत्तिभरण:** (१) कम्तीमा ५ (पांच) वर्ष स्थायी भई २० (बीस) वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधि विश्वविद्यालय सेवामा कार्यरत शिक्षक वा कर्मचारीले अवकाश प्राप्त गरेको मिति देखि जीवन पर्यन्त देहाय बमोजिम मासिक निवृत्तिभरण पाउने छन् ।

जम्मा सेवा वर्ष x आखिरी तलबको रकम

५०

(२) यस नियमअनुसार पाउने निवृत्तिभरणको मासिक रकम सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबको ५०% भन्दा घटी हुने छैन ।

(३) विश्वविद्यालयलाई आफ्नो कुनै निकाय वा पद नै आवश्यक नभई खारेज गर्नु परेमा वा शारीरिक अस्वस्थताका कारणले

विश्वविद्यालयको सेवा गर्न असमर्थ भएको वा मृत्यु भएको कुनै शिक्षक वा कर्मचारीको सेवाको जम्मा अवधिमा ५ (पांच) वर्ष सम्म थपेमा निवृत्तिभरण पाउन सक्ने भएमा निवृत्तिभरण पाउने अवधि पुऱ्याउने प्रयोजनको लागि बढीमा ५ (पांच) वर्ष सम्म थपिने छ ।

- (४) विश्वविद्यालयको कुनै पदमा पहिला गरेको सेवा वापत निवृत्तिभरण पाईरहेको भूतपूर्व शिक्षक वा कर्मचारी पछि विश्वविद्यालयको शिक्षक वा कर्मचारीको पदमा नियुक्ति भएमा निजले पछि गरेको सेवा वापत यो नियम बमोजिम निवृत्तिभरण पाउने छैन ।
- (५) विश्वविद्यालयको सेवा पाउने वा सो सेवामा बहाल हुने उदेश्यले शिक्षा सम्बन्धी योग्यता, ३ (तीन) पुस्ता, उमेर, नाम, वतन, नागरिकता ढाँटेको प्रमाणित हुन गएमा यो नियम बमोजिम निवृत्तिभरण दिइने छैन ।
- (६) भविष्यमा विश्वविद्यालय सेवाका निमित्त अयोग्य ठहर्ने गरी सेवावाट वर्खास्त गरिएको शिक्षक तथा कर्मचारीले यस नियम बमोजिम निवृत्तिभरण पाउन सक्ने छैन ।

५६. निवृत्तिभरण वृद्धि: (१) विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीलाई देहायको अवस्थामा निवृत्तिभरण वृद्धि गरिनेछ ।

- (क) बहालवाल शिक्षक वा कर्मचारीलेको तलव वृद्धि हुँदा तलवको शुरू अंकमा जति वृद्धि भएको छ त्यसको २ (दुई) तिहाइ रकम समान पदमा निवृत्त भएका शिक्षक वा कर्मचारीको निवृत्तिभरण रकममा पनि थप गरिने छ ।
- (ख) विश्वविद्यालय सेवावाट निवृत्त भएका भूतपूर्व शिक्षक, कर्मचारीलाई खाईपाई आएको मासिक निवृत्तिभरण बराबरको रकम *चाडपर्व खर्च वापत दिइनेछ ।

५७. पारिवारीक निवृत्तिभरण: (१) यस नियम बमोजिम पारिवारिक निवृत्तिभरण देहायबमोजिम हुनेछ ।

- (क) कुनै शिक्षक वा कर्मचारी विश्वविद्यालयको सेवामा छुँदै वा सेवा निवृत्तिभरण पाउन थालेको ७ (सात) वर्ष नपुग्दै मृत्यु भएमा यस नियमावलीमा व्यवस्था गरे अनुसार निजको परिवारलाई नियम ५५ मा लेखिएको दरले निवृत्तिभरण प्रदान गरिनेछ ।
- (ख) खण्ड (क) बमोजिम निवृत्तिभरण पाउन थालेको ७ (सात) वर्ष नपुग्दैमा मृत्यु भएका शिक्षक वा कर्मचारीको परिवारलाई ७

* चौथो संशोधन २०७३ द्वारा संशोधित

(सात) वर्ष पुगेपछि निवृत्तिभरण प्राप्त हुने छैन ।

- (ग) शिक्षक वा कर्मचारीको विधुर पति वा विधुवा पत्नीको हकमा नीजले निजको पति वा पत्नी विश्वविद्यालय सेवामा हुँदै वा निवृत्तिभरण पाउन थालेको ७ (सात) वर्ष नपुग्दै मृत्यु भएमा यस नियम बमोजिम पारिवारिक निवृत्तिभरण पाउने भएमा सो निवृत्तिभरण पाउने अवधि भुक्तान भएको मिति देखि निजले पाउने निवृत्तिभरणको आधा रकम आजिवन पाउने छ ।
- (घ) खण्ड (ग) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि निवृत्तिभरण पाउनेले पुन वैवाहिक सम्बन्ध कायम गरेमा यो सुविधा पाउने छैन ।
- (ङ) यस नियम बमोजिम उपदान तथा निवृत्तिभरण भुक्तानी गर्दा मृतक शिक्षक वा कर्मचारीले आफ्नो परिवारको सदस्य मध्येमा वा आफ्नो नावालक भाई वा अविवाहित दिदि बहीनी कसैलाई इच्छाईएको रहेछ भने सो व्यक्तिलाई र कुनै कारणले सो व्यक्तिले पाउन नसक्ने अवस्था भएमा सो शिक्षक वा कर्मचारीको परिवारको सदस्य मध्ये कानूनी हकवालालाई दिइनेछ ।
- (च) खण्ड (ङ) को प्रयोजनको लागि परिवार भन्नाले शिक्षक वा कर्मचारीको आफैसंग बस्ने तथा आफैले पालनपोषण गर्नुपर्ने पति, पत्नी, छोरा वा धर्मपुत्र अविवाहिता छोरी वा अविवाहिता धर्मपुत्री जनाउनेछ ।

५८. असाधारण पारिवारिक निवृत्तिभरण: (१) कुनै शिक्षक वा कर्मचारीको तत्कालै मृत्यु भएमा वा ठूलो चोटपटक लागि त्यसको कारणबाट निको नहुँदै पछि मृत्यु भएमा निजको विधुर पति वा विधुवा पत्नीलाई कार्यकारी परिषद्बाट तोकिए बमोजिमको छुट्टै आजिवन पारिवारिक निवृत्तिभरण दिईनेछ ।

- (२) उपनियम (१) को प्रयोजनको लागि विधुर पति वा विधुवा पत्नीलाई देहायबमोजिमको अवस्थामा मात्र मान्यता दिइनेछ ।
- क) विश्वविद्यालय सेवाको कारणबाट मृत्यु हुने घटना अघि शिक्षक वा कर्मचारीसंग वैवाहिक सम्बन्ध भइसकेको हुनुपर्ने छ ।
- (ख) शिक्षक वा कर्मचारीको मृत्यु भएको समयमा निज एकासंगोलमा रहेको हुनु पर्नेछ ।
- (३) विधुर पति वा विधुवा पत्नी नभएमा वा पति वा पत्नीको मृत्यु अघि निजवाट भिन्न भईसकेको भएमा वा विधुर पति वा विधुवा पत्नीको पुनः विवाह हुनु भन्दा अघिको पतिवाट जन्मेको १६ (सोह्र)

वर्ष भन्दा कम उमेरका सन्तान वा धर्म पुत्र, अविवाहिता धर्मपुत्रि रहेछन् भने निजहरूको गुजाराको निमित्त प्रत्येकलाई कार्यकारी परिषद्ले मनासिव देखेको अवधिसम्मका लागि दामासाहिले विधुर पति वा विधुवापत्नीले पाउने निवृत्तिभरणको २ (दुई) तिहाइमा नबढ्ने गरी पारिवारिक निवृत्तिभरण प्रदान गर्न सक्ने छ ।

(४) मृत शिक्षक वा कर्मचारीका विधुर पति वा विधुवा पत्नी, सन्तती वा धर्मपुत्र वा धर्मपुत्री रहेछन् र निज शिक्षक वा कर्मचारीको आश्रित आमा, बाबु दुवै वा दुईमध्ये एक रहेछन् भने निजहरूको गुजाराको निमित्त कार्यकारी परिषद्ले मनासिव देखेमा बढीमा १० (दश) वर्षको अवधिसम्मका लागि दामासाहिले विधुर पति वा विधुवा पत्नीले पाउने पारिवारिक निवृत्तिभरणको २ (दुई) तिहाइमा नबढ्ने गरी मनासिव ठहरिन आएको दरले पारिवारिक निवृत्तिभरण प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(५) मृत शिक्षक वा कर्मचारीको विधुर पति वा विधुवा पत्नीको हकमा कार्यकारी परिषद्ले औचित्य र आवश्यकता हेरी तोकिए वमोजिम हुनेछ ।

५९. **समिति गठन:** (१) कुनै शिक्षक वा कर्मचारी विश्वविद्यालयको कामको सिलसिलामा मृत्यु भएमा वा सो कारणवाट निको नहुंदै मृत्यु भएमा निजको विधुर पति वा विधुवा पत्नीले पाउने आजीवन पारिवारिक निवृत्तिभरणका सम्बन्धमा सिफारिस गर्न कार्यकारी परिषद्ले समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) वमोजिमको समितिलाई कुनै शिक्षक वा कर्मचारीको मृत्यु विश्वविद्यालयको कामको सिलसिलामा भएको हो वा होइन भन्ने सम्बन्धमा समेत राय व्यक्त गरि सिफारिस गर्ने अधिकार हुनेछ ।

६०. **तलवको उल्लेख:** (१) यस परिच्छेदमा जहां तलवको उल्लेख भएको छ त्यसले सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारीको तत्कालको तलव उल्लेख भएको (ग्रेड बृद्धि समेत) लाई जनाउनेछ ।

(२) यस नियम वमोजिम प्रदान गरिने उपदान र निवृत्तिभरणको रकमको प्रयोजनको लागि आखिरि तलव भन्नाले सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारीले अवकास प्राप्त गर्ने अवस्थाको पुरा तलवको हिसाव गरिनेछ ।

६१. **उपदान तथा निवृत्तिभरण पाउने हकवालाको क्रम र कार्यविधि:** (१) उमेरको कारणवाट अनिवार्य अवकाश पाउने शिक्षक वा कर्मचारीले अवकास

लिने मिति भन्दा ६ (छ) महिना अगावै कार्यकारी परिषद्द्वारा तोकिएको ढाँचामा प्रपत्र (फाराम) भरी आफु वहाल रहेको विश्वविद्यालयको निकाय मार्फत रजिष्ट्रारलाई सम्बोधन गरी विश्वविद्यालयको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) स्वेच्छिक अवकास प्राप्त गर्ने वा कार्यकारी परिषद्ले अवकास दिएको वा ६ (छ) महिना भित्र सो प्रपत्र (फाराम) भरी विश्वविद्यालयको निकाय मार्फत रजिष्ट्रारलाई सम्बोधन गरी विश्वविद्यालयको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

* (३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम प्रपत्र (फाराम) भर्न नपाउँदै कुनै शिक्षक वा कर्मचारीको मृत्यु भएमा त्यस्तो मृत शिक्षक वा कर्मचारीले कसैलाई नईच्छाएको भए निजको परिवारको सदस्यहरूमध्ये देहायको क्रमअनुसार जो जिवित छ, उसैले विश्वविद्यालयको केन्द्रीय कार्यालयमा ६ (छ) महिना भित्र प्रपत्र भरी पठाउनु पर्नेछ ।

(क) सगोलको पति वा पत्नी

(ख) सगोलको छोरा, अविवाहिता छोरी, धर्मपुत्र, अविवाहिता धर्मपुत्री वा विधवा छोरा बुहारी

(ग) सगोलको बाबु, आमा,

(घ) आफैले पालनपोषण गर्नुपर्ने पुरुष र अविवाहिता महिला कर्मचारीको हकमा बाजे, बज्यै र विवाहित महिला कर्मचारीको हकमा सासू, ससुरा र छोरापट्टिको नाति,

(ङ) भिन्न बसेको पति वा पत्नी,

(च) भिन्न बसेको छोरा, अविवाहिता छोरी, धर्मपुत्र, अविवाहिता धर्मपुत्री वा विधवा छोरा बुहारी,

(छ) भिन्न बसेको बाबु र आमा

(ज) सगोलको दाजु, भाई, र छोरापट्टिको अविवाहिता नातिनी,

(झ) सगोलको अविवाहिता दिदी, बहिनी

(ञ) सगोलको भतिजा, भतिजी, सौतेनी आमा, भिन्न बसेका छोरापट्टिको नाति, अविवाहिता, नातिनी

(ट) सगोलको काका, विधवा, काकी, भाउजु, भाई बुहारी, नातिनी बुहारी

(ठ) भिन्न बसेको दाजु, भाई

(ड) विवाहिता दिदी, बहिनी, भिन्न बसेका बाजे, बज्यै, नातिनी बुहारी, भतिजा ।

* तेस्रो संशोधन २०७२ द्वारा संशोधित ।

स्पष्टिकरण: एकै क्रममा एक भन्दा बढी नातेदारहरु तोकिएको भए सो क्रममा तोकिएको सबै नातेदारहरुले बराबर हिसावमा मृत कर्मचारीको निवृत्तिभरण पाउन सक्नेछ ।

- (४) एकै क्रममा १ (एक) भन्दा बढी नातेदारहरू तोकिएका भए सो क्रममा तोकिएका सबै नातेदारहरूले बराबर हिसावमा मृत शिक्षक वा कर्मचारीको निवृत्तिभरण पाउन सक्नेछन् ।
- (५) उपनियम (१) र (२) वमोजिम प्रपत्र प्राप्त भएपछि विश्वविद्यालयको केन्द्रीय कार्यालयले आवश्यक जांचबुझ गरि अवकाश प्राप्त गर्ने शिक्षक वा कर्मचारीको निवृत्तिभरण अधिकार-पत्र (पेन्सन पेमेन्ट अर्डर) वा उपदान प्रदान गर्न आवश्यक कारवाहि गर्नुपर्नेछ ।
६२. **उपदान वा निवृत्तिभरण रोक्का:** बुझबुझारथ गर्नुपर्ने शिक्षक तथा कर्मचारीले त्यसरी बुझबुझारथ नगरेमा वा बुझ्नु पर्ने नबुझेमा वा बुझाउनु पर्ने नबुझाएमा निजले पाउने उपदान तथा निवृत्तिभरण रजिष्ट्रारको निर्णयवाट रोक्का गर्न वा नदिन सकिनेछ ।
६३. **उपदान वा निवृत्तिभरण पाउने:** (१) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहाएका शिक्षक वा कर्मचारीले निवृत्तिभरण पाउने छन् ।
- क) उपदान तथा निवृत्तिभरण भुक्तानीको लागि सेवा अवधि गणना गर्दा नियम ५२ वमोजिम गणना गरिने छ ।
- ख) अन्य विश्वविद्यालयबाट निवृत्तिभरण प्राप्त गरिरहेको शिक्षक, कर्मचारीको हकमा यस विश्वविद्यालयबाट निवृत्तिभरण दिईने छैन । तर उपदान प्रदान गर्न भने यो नियमले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।
- ग) विश्वविद्यालयको स्थायी सेवामा कार्यरत रहि यो नियम लागु हुनु भन्दा अगाडी राजिनामा दिई वा मृत्यु भई विश्वविद्यालय सेवावाट अलग भएका शिक्षक, कर्मचारीहरूलाई पनि यसै नियम अनुसार उपदान तथा निवृत्तिभरण प्रदान गरिने छ ।
- (२) उपदान वा निवृत्तिभरण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था, कार्यप्रणाली र सम्बन्धित फारामहरूको ढाँचा कार्यकारी परिषद्ले तोके वमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ५

शिक्षक, कर्मचारीको संचयकोष र सापटी

६४. **कर्मचारी संचयकोष:** (१) विश्वविद्यालयमा पुरा समय काम गर्ने प्रत्येक पदाधिकारी, स्थायी शिक्षक वा कर्मचारीको संचयकोष हुनेछ। उक्त संचयकोषको रकम कर्मचारी संचयकोषमा जम्मा गरिनेछ।
- (२) त्रि.वि. बाट यस कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयमा ऐनको दफा ३ (२) अनुसार समायोजन भएका आङ्गिक क्याम्पसका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूले यस विश्वविद्यालय सेवामा प्रवेश गर्नु भन्दा अघिल्लो दिन सम्मको संचयकोष, उपदान, निवृत्तिभरण, विदा * र अन्य सुविधा लगायत सम्पूर्ण बाँकि बक्यौता त्रि.वि.बाट भिकाईनेछ।
- (३) उपनियम (१) वमोजिम निज पदाधिकारी, शिक्षक तथा कर्मचारीले पाउने मासिक तलबबाट १० (दश) प्रतिशतको दरले प्रत्येक महिना रकम कटाइनेछ, र सो कटाइएको रकममा विश्वविद्यालयमा शतप्रतिशत थप गरि निज पदाधिकारी, शिक्षक तथा कर्मचारीको नाममा संचयकोषमा जम्मा गरिनेछ।
- (४) उपनियम (२) वमोजिम “तलब” भन्नाले शिक्षक, कर्मचारीहरूले पाउने भत्ता आदि समावेश नगरी खुद तलब र ग्रेडलाई मात्र जनाउनेछ।
- * (५) त्रि.वि. अन्तर्गतका शिक्षक, कर्मचारी यस विश्वविद्यालय सेवामा आउनु भन्दा अघि साविकको विश्वविद्यालयमा सेवा गर्दा जम्मा भएको संचयकोषको रकम त्रि.वि.लाई निज शिक्षक, कर्मचारीको संचयकोषको खातामा जम्मा गर्न लगाइने छ। कुनै शिक्षक, कर्मचारीले चाहेमा आफ्नो साविकमा रहँदा जम्मा भएको संचयकोषको रकम आफैँ लई समेत यस कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय सेवामा आउन सक्ने छन्।
- (६) निजहरूलाई विश्वविद्यालय सेवामा आएको मिति देखि मात्र विश्वविद्यालय संचय कोषको सुविधा दिइनेछ।
- (७) यस नियमावलीमा व्यवस्था गरिए वमोजिमको संचयकोष कट्टी सम्बन्धी सुविधा विश्वविद्यालयमा स्थायी सेवा गरी आएका शिक्षक वा कर्मचारीले मात्र उपभोग गर्न पाउनेछन्।
६५. **सापटी तथा पेशकी:** शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई दिईने पेशकी तथा सापटी कार्यकारी परिषद्ले तोकेवमोजिम हुनेछ।

* पहिलो संशोधन २०७० द्वारा संशोधित।

शिक्षक, कर्मचारीको आचरण

६६. विश्वविद्यालयका शिक्षक, कर्मचारीको आचरण: (१) विश्वविद्यालयका शिक्षक, कर्मचारीले विश्वविद्यालय र यस अर्न्तगतका निकायहरूमा सेवामा बहाल रहँदा वा कार्यरत रहँदा देहाय बमोजिमको आचरणहरूको पालना गर्नुपर्नेछ।
- (क) शिक्षक वा कर्मचारीले कार्यसम्पादनको सिलसिलामा प्राप्त जानकारी र सूचनाको गोप्यता भंग गर्न नहुने।
- (ख) तोकिएको समयमा नियमितताको पालना गरि रूजु हाजिर रहनु पर्नेछ।
- (ग) आफ्नो स्वार्थ रहेको विषयमा आफैले निर्णय गर्न नहुने।
- (घ) प्राज्ञिक बहस, नेपाल प्राध्यापक संघ, कर्मचारी संघ जस्ता पेशागत संगठन र सामाजिक संस्थाहरूमा उमेदवार हुने र भाग लिने बाहेक राजनितिक दलको सदस्य भई राजनीतिक निर्वाचनमा उम्मेदवार बन्न पाइने छैन।
- (ङ) यदि राजनीतिक निर्वाचनमा उम्मेदवार बन्नु पर्ने भएमा कार्यकारी परिषद्ले अन्यथा निर्णय गरे बाहेक १५ (पन्ध्र) दिन अगावै विश्वविद्यालय सेवाबाट राजिनामा दिनु पर्नेछ।
- (च) आफू कार्यरत रहेको निकाय वा कार्यालय बाहेक कार्यकारी परिषद्ले तोकेको पदाधिकारीको स्वीकृति विना अन्य निकायमा पुरा वा आंशिक समयका लागि काम गर्न हुदैन।
- (छ) आफ्नो नाता पर्ने कुनै शिक्षक वा कर्मचारी वा व्यक्तिको विषयमा आफुले निर्णय गर्न नहुने।
- (ज) खण्ड (छ) को प्रयोजनका लागि नाता पर्ने कुनै शिक्षक, कर्मचारी वा व्यक्ति भन्नाले पति/पत्नि, आफ्ना छोराछोरी, बुहारी वा ज्वाईं, सहोदर दाजुभाई र निजहरूका पत्नी, आमाबाबु सम्भन्नु पर्दछ।
- (झ) शिक्षक तथा कर्मचारीले कुनै परामर्श वा अनुसन्धान संबन्धी प्रतिष्ठान खोल्न वा संचालन गर्न पाउनेछैन।
- (ञ) अख्तियारवालाको स्वीकृति बेगर शिक्षक वा कर्मचारीले कुनै संस्था वा ठाउँबाट प्राप्त छात्रवृत्ति स्वीकार गर्न पाइने छैन।
- (ट) शिक्षक तथा कर्मचारीले विश्वविद्यालय भित्र वा बाहिर आफ्नो

बौद्धिक तथा प्राज्ञिक प्रतिष्ठा कायम रहने गरी आफ्नो आचरण तथा नैतिकता स्वच्छ र पवित्र राख्नु पर्नेछ ।

- (ठ) नियम (ज) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि अनुसन्धान, परामर्श, प्राज्ञिक तथा व्यवसायिक प्रकृतिको सेवा वा काम गर्न यस नियमले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन र सो संबन्धी अन्य व्यवस्था कार्यप्रणालीले तोकेअनुसार हुनेछ ।
- (ड) शिक्षक तथा कर्मचारीले विश्वविद्यालयको कुनै सम्पत्तिको हानि नोक्सानी गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- (ढ) विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक, प्राज्ञिक तथा अनुसन्धान सम्बन्धी सल्लाह दिनु, विश्वविद्यालयमा आईपरेका समस्या समाधानमा विश्वविद्यालयलाई सहयोग गर्नु, मर्यादित र प्रतिष्ठित राख्नु तथा राख्न सहयोग गर्नु र विश्वविद्यालयको उद्देश्य प्राप्तिको लागि प्राज्ञिक उन्नयनमा तल्लिन रहनु पर्नेछ ।
- (ण) शिक्षक तथा कर्मचारीहरूले विश्वविद्यालयसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि वा कार्यव्यवस्थापन प्रणाली र तोकिए वमोजिका निर्देशनहरूको पालना गर्नु पर्दछ ।
- (त) शिक्षक तथा कर्मचारीले अनुचित कार्य र भ्रष्टाचार वा भ्रष्टाचारजन्य कार्य गर्नु गराउनु र संलग्न हुनु हुँदैन ।
- (थ) आफूमुनिका पदाधिकारी, शिक्षक र कर्मचारी प्रति उचित व्यवहार गर्नुपर्नेछ ।
- (द) पदाधिकारी, शिक्षक र कर्मचारीले आफूभन्दा माथिका सबै पदाधिकारी, शिक्षक र कर्मचारीहरूप्रति उचित आदर देखाउनु पर्नेछ ।
- (ध) कुनै पदाधिकारी, शिक्षक वा कर्मचारीले आफ्नो सेवा सम्बन्धी कुरामा आफ्नो स्वार्थपूर्तिको लागि दुषित मनसायले कार्य गर्न नहुने ।
- (न) कुनै पदाधिकारी, शिक्षक र कर्मचारीले व्यवसायिक प्रकृतिको कामकाज गर्दा विश्वविद्यालय, प्रचलित नेपाल कानून र मान्यता प्राप्त राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाबाट तोकिएको वा प्रतिपादित व्यवसायिक नैतिकता र आचारसंहिताको पालना गर्नु गराउनु पर्नेछ ।
- (प) पदाधिकारी, शिक्षक वा कर्मचारी माथि प्रभाव पार्न वा प्रभाव पार्ने प्रयत्न गर्नु गराउनु हुँदैन ।

- (फ) शिक्षकहरूले तोकिएको कक्षा लिने, सुपरिवेक्षण गर्ने र अन्य प्राज्ञिक कार्य गर्नु पर्नेछ र कर्मचारीहरूले तोकिएको कार्य विवरण अनुसारको कार्य गर्नु पर्नेछ ।
- (ब) अपराध वा अपराधजन्य कार्यको प्रश्रय हुने गरी तालाबन्दी गर्नु, शारीरिक वा मानसिक कष्ट हुने गरी दवाव दिनु वा सो गर्ने उद्देश्यले अरूलाई उक्साउनु वा उक्साउन लगाउन समेत हुँदैन

विभागीय कारवाही, सजाय र पुनरावेदन सम्बन्धी व्यवस्था

६७. **सजाय:** उचित र पर्याप्त आधार वा कारण भएमा विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई तोकिएको अख्तियारवालाले देहायबमोजिमको सजाय गर्न सक्नेछ ।

(क) सामान्य सजाय

१. नसिहत दिने,
२. बढीमा २ (दुई) ग्रेड वृद्धि रोक्का गर्ने,
३. बढीमा २ (दुई) वर्षसम्मका लागि बहुवा रोक्का गर्ने ।

(ख) विशेष सजाय

१. भविष्यमा विश्वविद्यालय सेवाको लागि आयोग्य नठहरिने गरी विश्वविद्यालय सेवा बाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने,
२. भविष्यमा विश्वविद्यालयको सेवाको लागि आयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने ।

६८. **नसिहत, ग्रेड वृद्धि वा बहुवा रोक्का:** सजाय दिन पाउने अख्तियारवालाले देहायको कुनै अवस्थामा शिक्षक तथा कर्मचारीलाई नियम ६७ (क) बमोजिम नसिहत दिन वा निजको ग्रेड वृद्धि वा बहुवा रोक्का गर्न सक्नेछ ।

(क) काम सन्तोषजनक नभएमा,

(ख) सरूवा भएको विश्वविद्यालयको संगठन वा निकायमा म्याद भित्र हाजिर नभएमा,

(ग) आफू कार्यरत रहेको विश्वविद्यालयको संगठन वा निकायमा पूर्वस्वीकृति नलिई बराबर अनुपस्थित रहेमा,

(घ) अनुशासनहीन काम गरेमा,

(ङ) आचरण सम्बन्धी नियम उल्लंघन गरेमा,

(च) यस नियम बमोजिम बुझ्नुभारथ नगरेमा,

(छ) तोकिए बमोजिमको कार्य नगरेमा ।

६९. **सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त:** (१) देहायको कुनै अवस्थामा सजाय गर्न पाउने अख्तियारवालाले शिक्षक वा कर्मचारीलाई विश्वविद्यालय सेवाको लागि भविष्यमा आयोग्य नठहरिने गरी विश्वविद्यालय सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्न सक्नेछ ।

- (क) आफ्नो कर्तव्य पालनमा लापरवाही गरेमा,
- (ख) कार्य क्षमताको अभाव भएमा,
- (ग) मानसिक सन्तुलन गुमाई जिम्मेवारी अनुसार कर्तव्य पुरा गर्न नसक्ने भएमा,
- (घ) यस नियम ६८ बमोजिम सजाय पाइसकेपछि पनि पटकपटक सोही कार्य दोहोर्‍याएमा,
- (ङ) विश्वविद्यालय बाहेक अन्य निकायमा पूर्वस्वीकृति विना काम गरेमा,

द्रष्टव्य: यो नियम लागु हुनु भन्दा अघि विश्वविद्यालयको पूर्वस्वीकृति बेगर अन्यत्र पुरा समय वा आंशिक रूपमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूले यो नियम लागु भएको ९० (नब्बे) दिनभित्र विश्वविद्यालयको स्वीकृति लिनु पर्नेछ, अन्यथा यसै नियम अनुसार कारवाही गर्न सकिनेछ ।

- (च) आचरणका नियमहरू बरम्बार उल्लंघन गरे वा पालना नगरेमा,
 - (छ) लगातार ९०(नब्बे) दिनसम्म विना सूचना आफु कार्यरत निकाय वा कार्यालयमा अनुपस्थित रहेमा,
 - (ज) विश्वविद्यालय सेवाको प्रयोजनको लागि पेश गरिको शैक्षिक प्रमाण-पत्र तथा उपाधिहरू नक्कली ठहरीएमा ।
- (२) देहायको अवस्थामा सजाय गर्न पाउने अख्तियारवलाले शिक्षक तथा कर्मचारीलाई विश्वविद्यालय सेवाको लागि भविष्यमा अयोग्य ठहरिने गरी विश्वविद्यालय सेवाबाट हटाउन वा बर्खास्त गर्न सक्नेछ ।
- (क) भ्रष्टाचार सम्बन्धी कसूरमा अन्तिम अदालतबाट सजाय पाएमा,
 - (ख) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अन्तिम अदालतबाट सजाय पाएमा,

७०. विभागीय कारवाहि र सजाय सम्बन्धी विषेश व्यवस्था: (१) यस नियमावलीमा अन्यत्र जेसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको ऐन, नियम बमोजिम सो आयोगबाट र प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायबाट विश्वविद्यालयका कुनै शिक्षक, कर्मचारीलाई विभागीय कारवाही गर्न लेखि आएमा आवश्यक प्रकृया पुर्‍याई सो बमोजिम विभागीय करवाही र सजाय गरिनेछ ।

(२) यस नियमावलीमा अन्यत्र जेसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि नियमानुसार विदा नलिई आफ्नो कार्यालयमा अनुपस्थित हुने शिक्षक र कर्मचारीलाई गयल र तलव कट्टी गर्न सकिनेछ । यसरी गयल भएको अवधि सेवामा गणना गरिने छैन ।

- (३) यस नियममा अन्यत्र जेसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विदा स्वीकृत नगराई लगातार ९० (नब्बे) दिन भन्दा बढी अवधि अनुपस्थित हुने शिक्षक, कर्मचारीलाई गयल कट्टी गरी हाजिर गराईने छैन ।
- (४) उपनियम (३) बमोजिमको अवस्थामा विद्यमान हुँदाहुँदै सो नियम विपरित हाजिर गराएमा त्यसरी हाजिर गराउने अख्तियारवालालाई नियम ६८ बमोजिम विभागीय कारवाही हुनेछ ।
- (५) हाजिर गराएको शिक्षक, कर्मचारीले खाएको तलब, भत्ता समेत त्यसरी हाजिर गराउने अख्तियारवालाको तलब भत्तावाट असुल उपर गरिनेछ ।
७१. **तलब कट्टा:** विश्वविद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीले जानाजानी वा लापरबाही गरी वा प्रचलित कानून विपरित कार्य गर्नाले विश्वविद्यालयलाई हानीनोक्सानी भएमा सो सम्पूर्ण वा आंशिक हानि नोक्सानी निजको संचयकोष बाहेकको तलबवाट कट्टा गरी असुल गरिनेछ ।
७२. **निलम्बन:** (१) देहायको अवस्था विद्यमान भएमा सजाय गर्न पाउने अख्तियारवालाले सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारीलाई निलम्बनमा राखी कारवाही गर्नेछ ।
- (क) निलम्बन नगर्दा विश्वविद्यालयलाई हानिनोक्सानी हुने संभावना देखिएमा वा कारवाहीमा बाधा पर्ने भएमा ।
- (ख) निलम्बन नगर्दा निजउपर लागेको अभियोगमा भुट्टा सबुत संकलन गर्न सक्ने वा आफ्नो विरुद्ध सबुत प्रमाण लोप गर्न सक्ने सम्भावना भएमा,
- (२) निलम्बनमा रहेको शिक्षक वा कर्मचारी दोषमुक्त हुने गरी वा कुनै सजाय पाउने गरी अख्तियारवालावाट निर्णय भए पश्चात निजको निलम्बन समाप्त हुनेछ ।
७३. **सजाय सम्बन्धी कार्यविधि:** (१) यस नियमावली बमोजिम सफाईको सबुत दिने उचित मौका नदिई सेवावाट हटाउने वा बर्खास्त गर्न सकिने अवस्थामा बाहेक शिक्षक वा कर्मचारीलाई यस परिच्छेद बमोजिम सजाय गर्दा सजायको आदेश दिनुभन्दा अगाडी सजाय गर्न पाउने अख्तियारवालाले अनिवार्य रूपले सफाईको सबुत पेश गर्ने मौका दिनुपर्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिमको सफाईको सबुत पेश गर्ने सूचना दिंदा शिक्षक वा कर्मचारी माथि लगाईएको आरोप स्पष्ट रूपले किटान

गरिएको हुनुपर्नेछ ।

- (३) शिक्षक, कर्मचारी माथि लगाईएको प्रत्येक आरोप यस परिच्छेदको कुन नियम अन्तर्गत के विषय र कारणमा आधारित छ सो समेत स्पष्ट खुलाउनु पर्दछ ।
 - (४) उपनियम (३) बमोजिमको सूचना शिक्षक वा कर्मचारीले प्राप्त गरेपछि सो सूचनामा तोकिएको म्याद भित्र सो आरोपको सम्बन्धमा निजले सफाई पेश गर्न सक्नेछ ।
 - (५) आरोप लागेका शिक्षक वा कर्मचारीको सफाई प्राप्त भएपछि सो सम्बन्धमा अख्तियारवालाले आवश्यक ठानेमा स्वयं वा अन्य कुनै व्यक्ति वा समितिद्वारा जाँचबुझ गराउन सक्नेछ ।
 - (६) उपनियम (५) बमोजिमका अन्य व्यक्ति वा समितिले जाँचबुझ गरेकोमा प्रतिवेदनमा कारण सहितको आफ्नो ठहर तथा यथार्थ विवरण सबुत प्रमाण अख्तियारवाला समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
 - (७) उपनियम (५) बमोजिम अन्य व्यक्ति वा समितिबाट जाँचबुझ गराएको भए जाँचबुझ गर्नेको प्रतिवेदनमा आफ्नो ठोस राय सहित र अख्तियारवाला आफैले जाँचबुझ गरेकामा आफ्नो रायसुझाव सहित सजाय गर्ने अधिकारी समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
 - (८) उपनियम (७) बमोजिम प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि सजाय गर्ने अख्तियारवालाले प्रस्तावित सजाय किन नगर्ने भनी उचित म्याद दिई प्रस्तावित सजाय पाउने शिक्षक वा कर्मचारी संग स्पष्टिकरण माग गर्नुपर्नेछ ।
७४. **सेवा आयोगसँग परामर्श:** यस परिच्छेद बमोजिम कुनै शिक्षक वा कर्मचारीलाई विशेष सजाय गर्नुपर्ने भई नियम ७३ बमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी अन्तिम पटक स्पष्टीकरण लिइसकेपछि भविष्यमा विश्वविद्यालय सेवाको निमित्त अयोग्य ठहरिने गरि सेवाबाट हटाउने गरि सजाय गर्नुभन्दा अगाडी कारवाहीका सम्बन्धमा उठेका सम्पूर्ण कागजात सेवा आयोगमा पठाई सो बारे सेवा आयोगबाट परामर्श लिनु पर्नेछ ।
७५. **सजाय गर्ने अधिकारी:** ऐन वा यस नियममा स्पष्ट लेखिएकोमा बाहेक सामान्यतया यस परिच्छेद बमोजिमको सामान्य सजाय गर्ने अधिकार सम्बन्धित संगठन वा निकाय प्रमुखलाई र विशेष सजाय गर्ने अधिकार कार्यकारी परिषद्लाई हुनेछ ।
७६. **पुनरावेदन:** कुनै शिक्षक वा कर्मचारीलाई यस परिच्छेद अन्तर्गत निजले पाएको सजायमा चित्त नबुझेमा आफ्नो पूर्ण विवरण र सजायको

आदेशको सूचनाको प्रतिलिपि समेत साथै राखी सजायको सूचना पाएको मितिले बाटोको म्याद बाहेक ३५ (पैंतिस) दिनभित्र सो सजायको आदेश उपर विश्वविद्यालय पुनरावेदन आयोगमा पुनरावेदन दिन सकिनेछ ।

७७. **सेवामा पुनः कायम र तलब भत्ता:** शिक्षक वा कर्मचारीलाई यस परिच्छेद वमोजिम विश्वविद्यालय सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने आदेश बदर भई निज पुनः सेवामा कायम भएमा विश्वविद्यालय सेवाबाट हटाइएको वा बर्खास्त गरिएको मितिदेखि पुनः कायम भएको मितिसम्मको पुरा तलब भत्ता ग्रेड वृद्धि भए त्यस्तो वृद्धि समेत निजले पाउनेछ ।
७८. **नोकरी थाप्न कर नलाग्ने:** विश्वविद्यालय सेवाबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने गरी भएको निर्णयमा चित्त नवुक्ति सम्बन्धित शिक्षक, कर्मचारीले विश्वविद्यालय पुनरावेदन आयोग समक्ष पुनरावेदन दिएकोमा सो पुनरावेदन उपर सुनुवाई भई पुनः बहाली हुने निर्णय भएमा सो निर्णयको सूचना पाएको मितिले सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारी ३५ (पैंतिस) दिनभित्र सम्बन्धित निकायमा हाजिर हुन नआए निजलाई सेवामा बहाल गर्न विश्वविद्यालय बाध्य हुने छैन ।

परिच्छेद - १२

विश्वविद्यालय सेवा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

७९. विश्वविद्यालय सेवा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार: विश्वविद्यालय सेवा आयोगको काम, कर्तव्य अधिकार देहायवमोजिम हुनेछ:
- (क) विश्वविद्यालय सेवामा शिक्षक र कर्मचारीको नियुक्ति तथा बहुवाका लागि सिफारिश गर्ने,
 - (ख) विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवाशर्त सम्बन्धी कानूनको विषयमा आवश्यक परामर्श दिने,
 - (ग) विश्वविद्यालय सेवामा शिक्षक तथा कर्मचारीलाई दिइने विभागीय सजायको विषयमा नियम ७४ बमोजिम आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने,
 - (घ) विश्वविद्यालय सेवामा शिक्षक र कर्मचारीको नियुक्ति तथा बहुवाका लागि परीक्षाको पाठ्यक्रम निर्धारण गर्ने तथा परीक्षा संचालन गर्ने गराउने,
 - (ङ) विश्वविद्यालय सेवामा शिक्षक तथा कर्मचारीको नियुक्ति र बहुवाको आधार र कार्यसम्पादन मूल्यांकन तथा कार्य क्षमताको अंक विभाजन कार्यकारी परिषद्को सिफारिसमा निर्धारण गर्ने गराउने र सो संग सम्बन्धित ढाँचा फर्महरू तोक्ने,
 - (च) विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास वा क्षमता वा दक्षता वृद्धि गराउने विषयमा विश्वविद्यालयले मागेका सुझावहरूमा आवश्यक अध्ययन गरि उपयुक्त र प्रभावकारी हुने सुझावहरू प्रदान गर्ने,
 - (छ) एउटा विषयको दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षकलाई अर्को विषयको दरबन्दीको शिक्षकमा परिवर्तन र एउटा पदमा कार्यरत कर्मचारीलाई समान तहको अर्को पदमा पद परिवर्तन सम्बन्धी विषयमा माग भए बमोजिम सम्बन्धित निकाय वा कार्यालयलाई आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने,
 - (ज) सेवा आयोगको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयमा निरीक्षण वा जाँचबुझ गर्ने गराउने,
 - (झ) विश्वविद्यालयसंग सम्बन्धित कानूनबमोजिम तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने गराउने ।

परिच्छेद - १३

विश्वविद्यालय सेवा आयोगको बैठक र निर्णय

८०. विश्वविद्यालय सेवा आयोगको बैठक र निर्णय: (१) विश्वविद्यालय ऐन र विश्वविद्यालयको प्रचलित नियमहरू बमोजिम सेवा आयोगले गर्नुपर्ने कामहरू सेवा आयोगको बैठकबाट निर्णय भएबमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- (२) सेवा आयोगको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछन ।
 - (३) सेवा आयोगमा अध्यक्ष र १ (एक) जना सदस्यको उपस्थिति नभई बैठक बस्न सक्ने छैन ।
 - (४) बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।
 - (५) सेवा आयोगको निर्णय आयोगले तोकेको सदस्य वा अधिकृतले प्रमाणित गर्नेछ ।
 - (६) सेवा आयोगको निर्णय लिपिवद्ध गरि अभिलेख राखिने छ । यस प्रयोजनको लागि सेवा आयोगले निर्णय पुस्तिकाको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।
 - (७) सेवा आयोगको बैठक सञ्चालन र कार्यविधिहरू सेवा आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

विश्वविद्यालय सेवाको परीक्षा सञ्चालन र पाठ्यक्रम निर्धारण

८१. विश्वविद्यालय सेवाको परीक्षा सञ्चालन: (१) विश्वविद्यालय सेवाको पदपूर्तिका लागि आयोगबाट लिइने परीक्षा देहायको कुनै १ (एक) वा सो भन्दा बढी तरिका र प्रक्रियाद्वारा गर्न सकिनेछ।
- (क) खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा,
- (ख) खुल्ला प्रतियोगितात्मक प्रयोगात्मक परीक्षा,
- + (ख१) विशेष आन्तरिक खुल्ला प्रतियोगिता
- * (ख२) ऐनको दफा ३ (२) र यसै नियमावलीको नियम १६, (४) बमोजिम समायोजन भई यस विश्वविद्यालयमा आएका र समायोजन हुने अस्थायी, करार र मासिक ज्यालादारीको रूपमा कार्यरत सबै शिक्षक, कर्मचारी र मिति २०६९/०६/०४ भन्दा अगाडी यस विश्वविद्यालय सेवामा कार्यरत रहेका सबै शिक्षक, कर्मचारी बीचमा १ (एक) पटकको लागि मात्र विशेष आन्तरिक प्रतियोगिता गरि स्थायी पदपूर्ति गरिनेछ।
- π (ख_३) यस विश्वविद्यालयमा कम्तीमा २ (दुई) वर्ष सम्म पूर्णकालिन करार/अस्थायी सेवा गरेका उप प्राध्यापक, सहायक प्राध्यापक, सहायक प्रशासक वा सो सरह र सो भन्दा मुनिका पदहरूमा एक पटकका लागि मात्र उनिहरूको विच मात्र विशेष आन्तरिक खुल्ला प्रतियोगिता गराई स्थायी पदपूर्ती गरिने छ, र यो व्यवस्था २०७४ साल आश्विन मसान्तसम्म मात्र कायम रहने छ।
- + (ख३) माथि खण्ड (ख१), खण्ड (ख२), (ख२_अ), मा उल्लेख गरिए बमोजिमको विशेष आन्तरिक प्रतियोगिताको हकमा उमेरको हद लाग्ने छैन।
- * (ख४) विशेष आन्तरिक प्रतियोगिताको प्रक्रिया सेवा आयोगले तोकेबमोजिम हुनेछ।
- (ग) छनोट र मूल्यांकन,
- (घ) अर्न्तवार्ता, र
- (ङ) आवश्यकता अनुसार अयोगले तोकेका अन्य तरिका र प्रक्रियाहरूबाट।

+ पाँचौ संशोधन २०७४ द्वारा संशोधित।

* पहिलो संशोधन २०७० द्वारा थप।

π पाँचौ संशोधन २०७४ द्वारा थप।

- (२) उपनियम (१) बमोजिमको परीक्षा सम्बन्धी मूल्यांकन विधि, भाषागत माध्यम र अन्य व्यवस्था र प्रक्रिया सेवा अयोगले तोकिएबमोजिम हुनेछ ।
- (३) सेवा आयोगले शिक्षकको हकमा प्राज्ञिक परिषद्बाट र कर्मचारीको हकमा कार्यकारी परिषद्बाट निर्धारण भएको आधारमा परीक्षाका लागि प्राशिनक, परीक्षक, सम्परीक्षक, विशेषज्ञ वा अन्य उपयुक्त व्यक्तिको मनोनयन गर्न, समिति गठन गर्न वा अन्य आवश्यक व्यवस्था गर्ने/गराउनेछ ।
- (४) सेवा आयोगले सञ्चालन गर्ने परीक्षा हुने मिति, समय र स्थान समेतको परीक्षा तालिका सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन गरिनेछ ।
- (५) उपनियम (४) बमोजिमको परीक्षा सेवा अयोगले कुनै उपयुक्त र पर्याप्त कारणको अभावमा स्थगित गर्न, रद्द गर्न वा संशोधन गर्न सक्ने छैन ।
- (६) सेवा आयोगको कुनै पनि परीक्षा सञ्चालन हुँदाको बखत परीक्षा केन्द्रमा कुनै प्रकारको गडबडी वा अनियमितता वा कुनै बाधा अवरोध खडा भई परीक्षा सञ्चालन हुन नसकेमा सो दिनको परीक्षा वा सोसंग संबन्धित विज्ञापनको सम्पूर्ण परीक्षा आंशिक वा पूर्ण रूपले सेवा आयोगले कारण जनाई रद्द गर्न सक्नेछ ।
- (७) परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धी अन्य आवश्यक व्यवस्था सेवा आयोगले तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

८२. **शैक्षिक योग्यता र पाठ्यक्रम:** (१) यस नियमावलीको निमय ८१ बमोजिमको परीक्षा सम्बन्धी पाठ्यक्रम तोक्ने अधिकार सेवा आयोगलाई हुनेछ ।

- (२) सेवा आयोगले उपनियम (१) बमोजिम शिक्षकको पाठ्यक्रम तोक्दा प्राज्ञिक परिषद्संग र कर्मचारी पदका लागि पाठ्यक्रम निर्धारण गर्दा कार्यकारी परिषद्संग राय सल्लाह लिनु पर्नेछ ।
- (३) सेवा आयोगले आवश्यकता अनुसार पाठ्यक्रम निर्धारण, संशोधन र समसामयिक सुधारका लागि आवश्यक दक्ष विशेषज्ञको मनोनयन वा समितिको गठन गर्न सक्नेछ ।
- (४) सेवा अयोगले आवश्यकता र औचित्यका आधारमा समय समयमा परीक्षाको पाठ्यक्रम पुनरावलोकन गरी गराई परीक्षा सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।
- (४) कुनै उम्मेदवारले कुनै विश्वविद्यालय वा शिक्षण संस्थाबाट प्राप्त गरेको शैक्षिक योग्यता सेवाको पदका लागि सेवा अयोगबाट तोकिएको वा मान्यता दिइएको योग्यता सरह छ, छैन भन्ने निर्णय गर्ने अधिकार सेवा आयोगलाई हुनेछ ।

परिच्छेद - १५

विश्वविद्यालय सेवा आयोगसँग परामर्श सम्बन्धी कार्यविधि

८३. विश्वविद्यालय आयोगसँग परामर्श लिँदा अपनाउनुपर्ने कार्यविधि: (१) विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवाका शत सम्बन्धी नियमको विषयमा आयोगको परामर्श लिँदा रजिष्ट्रारमार्फत लिनुपर्नेछ ।
- (२) रजिष्ट्रारले विश्वविद्यालयको शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा शर्तसम्बन्धी कुनै नयाँ नियम बनाउनु परेमा वा भद्दरहेको नियममा कुनै संशोधन गर्नुपरेमा तत्सम्बन्धमा पूर्ण विवरण समेत खुलाई सेवा आयोगमा पठाउनु पर्नेछ ।
- (३) विश्वविद्यालय सेवाको पदमा शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा, शर्त सम्बन्धी नियमबमोजिम तोकिएको अवधिभन्दा बढी अवधिका लागि नियुक्ति गर्न सेवा आयोगको परामर्श लिँदा सम्बन्धित पदाधिकारीले कार्यकारी परिषद्को निर्णयानुसार सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्नेछ ।
- (४) शिक्षक तथा कर्मचारीलाई सेवा, शर्त सम्बन्धी नियमबमोजिम दिइने विश्वविद्यालयको सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट हटाउने विभागीय सजायको विषयमा सजाय दिने अख्तियारवालाले सेवा आयोगको परामर्श लिँदा नियम बमोजिम गर्नुपर्ने विभागीय कारवाहीको प्रक्रिया पुरा गरी सो को आधारमा ठहर हुनपर्ने विभागीय सजाय समेत खुलाई सम्बन्धित फाइल साथ सेवा आयोगमा पठाउनुपर्नेछ ।
८४. विश्वविद्यालय सेवा आयोगले परामर्श दिँदा अपनाउने कार्यविधि: (१) नियम ८३ को उपनियम (१) र (२) बमोजिम आयोगको परामर्श माग भई आएमा सेवालार्ई अधिक निपुण, प्रभावकारी र सुदृढ बनाउन सेवाको शर्तसम्बन्धी नियममा आवश्यक विचार र विश्लेषण गरी आयोगले परामर्श दिनेछ ।
- (२) नियम ८३ को (३) बमोजिम परामर्श माग भई आएमा सेवा वा पदको कार्य प्रकृति समेतलाई विचार गरी परामर्श दिनेछ ।
- (३) नियम ८३ को उपनियम (४) बमोजिम सेवा आयोगको परामर्श माग भई आएमा सेवा आयोगले आवश्यक ठानेमा सजाय दिने अधिकारीसंग अरू थप सबुत प्रमाण समेत बुझी परामर्श दिनेछ ।
- (४) नियम ८३ मा तोकिएको अवस्थामा बाहेक प्रचलित नियमबमोजिम सेवा आयोगले परामर्श दिनुपर्ने विषयमा सेवा आयोगले आवश्यक प्रक्रिया अपनाई परामर्श दिन सक्नेछ ।

परिच्छेद - १६

निरीक्षण

८५. **निरीक्षण:** (१) विश्वविद्यालय सेवामा नियुक्ति, बहुवा, विभागीय कारवाही सम्बन्धी सेवा आयोगद्वारा प्रत्यायोजित कामहरू प्रचलित नियमबमोजिम सम्पादन भएको छ छैन भन्ने विषयमा सेवा आयोगले निरीक्षण, सुपरिवेक्षण र जाँचबुझ गर्न गराउन सक्नेछ ।
- (२) सेवा आयोगले प्रत्यायोजन गरेको अधिकार बमोजिम नियुक्ति वा बहुवा गरेको नपाईएमा नियुक्ति वा बहुवा हुने पदमा निर्धारित प्रक्रिया र शर्त पुरा नगरी कुनै शिक्षक वा कर्मचारी वा व्यक्तिलाई नियुक्ति वा बहुवा गरेको पाईएमा सेवा आयोगले सो नियुक्ति वा बहुवा अनियमित ठहर्‍याउन सक्नेछ ।
- (३) निरीक्षण गर्दा सेवा आयोगको कार्यविधि प्रतिकूल काम, कारवाही भए गरेको देखिएमा वा निरीक्षणमा सेवा आयोगलाई कुनै पदाधिकारी, शिक्षक वा कर्मचारीले सहयोग नगरेमा त्यस्तो अनियमित गर्ने वा सहयोग नगर्ने पदाधिकारी, शिक्षक वा कर्मचारीलाई आवश्यक कारवाही गर्न सेवा आयोगले कार्यकारी परिषद्मा सिफारिश गर्न सक्दछ ।
८६. **पुनरावलोकन:** (१) सेवा आयोगले नयाँ नियुक्ति वा बहुवाका लागि सिफारिश पठाएकोमा सो बमोजिम नियुक्ति वा बहुवाको पत्र दिनु अगावै कुनै उम्मेदवारको सिफारिश उम्मेदवारले प्रस्तुत गरेका गलत विवरणको कारणबाट फिर्ता लिनुपरेमा सेवा आयोगले कारण उल्लेख गरि सिफारिश रद्द गरी योग्यता क्रमको अर्को सूचना प्रकाशित गर्नेछ ।
- (२) कुनै विशेष कारण वा परिस्थिति परी सेवा आयोगले प्रदान गरेका परामर्श सिफारिश बमोजिम कारवाही गर्न बाधा पर्न आएमा सो कारण खोली कार्यकारी परिषद्ले पुनः विचारार्थ सेवा आयोगमा लेखी पठाएमा सेवा आयोगले सोमा विचार गर्दा पूर्वपरामर्श वा सिफारिशलाई संशोधन गर्न पर्याप्त आधार देखेमा/पाएमा सेवा आयोगले पूर्वपरामर्श वा सिफारिमा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - १७

अधिकार प्रत्यायोजन

८७. अधिकार प्रत्यायोजन: (१) सेवा आयोगले आफ्नो अधिकारहरू मध्ये केही वा सबै अधिकार विश्वविद्यालयको कुनै समिति वा आफैले समिति गठन गरि प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायका विषयमा सेवा आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य र अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने छैन ।
- (क) विश्वविद्यालयको प्राध्यापक वा सह-प्राध्यापक वा सो सरहको शिक्षक पदमा नियुक्ति तथा बढुवाका लागि सिफारिश गर्ने विषयमा,
- (ख) विश्वविद्यालयको प्रशासक वा सह-प्रशासक वा सो सरहको प्रशासनिक तथा अन्य पदमा नियुक्ति तथा बढुवाका लागि सिफारिश गर्ने विषयमा,
- (ग) विश्वविद्यालयको शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवाको शर्तसम्बन्धी नियम संशोधन गर्ने विषयको परामर्श दिने विषयमा,
- (घ) विश्वविद्यालयको शिक्षक तथा अधिकृत स्तरका कर्मचारीलाई दिइने विभागीय कारवाही अन्तर्गत दिइने विशेष सजायको सम्बन्धमा परामर्श दिने विषयमा,
- (ङ) कुनै पनि शिक्षक वा कर्मचारी आफ्नो पदमा बहाल रहेसम्म निजहरूलाई मर्का पर्ने गरी सेवा शर्तहरू थपघट गर्ने विषयमा,
- (च) करार सेवामा प्राध्यापक, सह-प्राध्यापक वा प्रशासक र सह-प्रशासक वा सो सरहको पदमा नियुक्ति गर्ने, सोभन्दा मुनिको कुनै पनि पदमा एकै पटक वा पटक-पटक गरी ३ (तीन) वर्षभन्दा बढी अवधिका लागि नियुक्तिका सम्बन्धमा सहमति दिने विषयमा,
- (छ) शिक्षक पदबाट प्रशासनिक पदमा र प्रशासनिक वा अन्य पदबाट शिक्षक पदमा सेवा परीवर्तन गर्ने गराउने विषयमा ।
- (२) सेवा आयोगले अधिकार प्रत्यायोजन गर्दा सो अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धी सिद्धान्त प्रक्रिया वा कार्यविधि तोक्नेछ ।
- (३) उपनियम (१) बमोजिम उजुरी परेमा सेवा आयोगले सो सम्बन्धमा जांचबुझ गरि ६० (साठ्ठी) दिन भित्र विश्वविद्यालयका निकायहरूलाई आवश्यक आदेश दिनेछ ।
८८. उजुरी: (१) यस नियमावली बमोजिम सेवा आयोगद्वारा प्रत्यायोजन गरेको

अधिकार प्रयोग गरी गरेका काम कारवाहीमा चित्त नबुझ्ने शिक्षक, कर्मचारी वा व्यक्तिले सो काम कारवाही भए गरेको मितिले ३५ (पैंतीस) दिनभित्र सेवा आयोग वा सेवा आयोगले तोकेको अधिकारी समक्ष उजुरी गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि त्यस्तो काम कारवाहीउपर पुनरावेदन लाग्ने छुट्टै व्यवस्था भएमा सोही बमोजिम पुनरावेदन लाग्नेछ ।

८९. **सेवा आयोगको कार्यालय:** (१) सेवा आयोगका कामहरू सुचारू रूपले संचालन गर्न गराउनु सेवा आयोगको १ (एक) छुट्टै कार्यालय रहनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको कार्यालय सेवा आयोगको अध्यक्ष वा निजले तोकेको सदस्य अधिकृत कर्मचारीको प्रत्यक्ष रेखदेख वा नियन्त्रणमा रहनेछ ।

(३) सेवा आयोगको कार्यालयमा रहने शिक्षक वा कर्मचारीको दरबन्दी सेवा आयोगको सिफारिशमा कार्यकारी परिषद्ले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

(४) सेवा आयोगको कार्यालयमा कार्यरत शिक्षक वा कर्मचारीको विदा, काज, सरूवा र अन्य व्यवस्था सेवा आयोगको अध्यक्षको सिफारिश वा सहमति बिना कार्यकारी परिषद्, केन्द्रीय कार्यालय वा कुनै पदाधिकारीले गर्न सक्ने छैन ।

९०. **आचारसंहिता:** (१) सेवा आयोगको कार्यालयमा कार्यरत रहेका शिक्षक, कर्मचारीका लागि परिच्छेद- १० बमोजिम आचारसंहिता लागु हुनेछ ।

(२) यस्ता शिक्षक वा कर्मचारीका लागि विशेष आचारसंहिता समेत सेवा आयोगले तोक्न सक्नेछ ।

(३) यसरी तोकिएका विशेष आचारसंहिता विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारी सेवा, शर्त सम्बन्धी नियममा समावेश भएसरह हुनेछ ।

९१. **कार्यविधि निर्धारण:** सेवा आयोगले आफ्नो कार्यालयको काम कारवाहि सम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि र कार्यप्रणाली निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

९२. **गोप्यता:** (१) सेवा आयोगले लिने परीक्षाहरूसंग सम्बन्धित सबै प्रकारका अभिलेखहरू गोप्य रहनेछन् ।

(२) सेवा आयोगका अध्यक्ष तथा सदस्य एवं सेवा आयोगका कामसंग सम्बन्धित रहेका प्राश्निक, परीक्षक, विशेषज्ञ, दक्ष शिक्षक तथा कर्मचारीले बहाल रहेका वा अवकाश पछिको अवस्थामा समेत सेवा आयोग सम्बन्धी कामको गोप्यता कायम राख्नुपर्नेछ ।

९३. विशेष व्यवस्था: (१) यो नियम लागु हुनुभन्दा पहिले भएका काम कारवाहीहरूमध्ये टुंगो लगिनसकेका, काम, कारवाहीहरू तत्कालीन नियमवमोजिम नै वा आयोगले निर्णय गरी टुंगो लगाउन सक्नेछ ।
- (२) यस विश्वविद्यालय ऐन वमोजिम त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट समावेश हुन आएका आङ्गिक तथा सम्बन्धन प्राप्त क्याम्पसहरूसँग सम्बन्धित निकायहरूमा कार्यरत शिक्षक, कर्मचारीको समायोजन प्रक्रिया यस विश्वविद्यालय ऐनको अधिनमा रहि कार्यकारी परिषद्ले तोकेवमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - १८

पुनरावेदन आयोग

१४. आयोगको गठन: (१) विश्वविद्यालयको सांगठनिक संरचना अन्तर्गत ३ (तीन) सदस्यीय १ (एक) विश्वविद्यालय पुनरावेदन आयोग गठन हुनेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिमको पुनरावेदनको आयोगमा १ (एक) जना अध्यक्ष र २ (दुई) जना सदस्य रहनेछन ।
- (३) पुनरावेदन आयोगको अध्यक्ष र सदस्यहरूको योग्यता र नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था देहायबमोजिम हुनेछ ।
- (क) कानूनमा स्नातक वा सोभन्दा माथिको तह उत्तीर्ण गरी कानूनी वा न्यायीक क्षेत्रमा कम्तीमा १० (दश) वर्षको अनुभव प्राप्त गरेका व्यक्तिहरू मध्येबाट १ (एक) जनालाई कार्यकारी परिषद्को सिफारिसमा विश्वविद्यालय सभाले पुनरावेदन आयोगको अध्यक्ष पदमा नियुक्त गर्नेछ ।
- (ख) जनप्रशासन तथा व्यवस्थापन वा सम्बन्धित क्षेत्रमा विशेषज्ञता भएका व्यक्ति वा विश्वविद्यालय सेवाबाट निवृत्त भएका कम्तीमा सह-प्राध्यापक वा सह-प्रशासक मध्येबाट कार्यकारी परिषद्को सिफारिसमा विश्वविद्यालय सभाले २ (दुई) जना सदस्यको नियुक्त गर्नेछ ।
- (ग) उपनियम (ख) मा जेसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विश्वविद्यालय सभाको बैठक नबसेको अवस्थामा सदस्यको पद रिक्त भएमा सो रिक्त सदस्यको पदमा कार्यकारी परिषद्बाट यस नियमबमोजिम योग्यता पुगेका व्यक्तिलाई सदस्य नियुक्त गर्न सकिनेछ । सो नियुक्ति लगत्तै बस्ने सभाबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।
- (घ) आयोगका अध्यक्ष तथा सदस्यहरू आंशिक समय काम गर्ने पदाधिकारी हुनेछन् ।
- (ङ) देहायको अवस्थामा अध्यक्ष र सदस्यको पद रिक्त भएको मानिनेछ:
- (१) कार्यकारी परिषद् समक्ष निजले पेश गरेको राजिनामा स्वीकृत भएमा,
- (२) निजको मृत्यु भएमा,
- (३) मानसिक असन्तुलन भएको भनी अधिकारीक रूपमा प्रमाणित भएमा,
- (४) निजको पदावधि पुरा भएमा,
- (५) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अन्तिम अदालतले

कसुरदार ठहऱ्याई कैदको सजायँ दिएमा,

(६) मनासिब माफिकको कारणविना लगातार ३ (तीन) पटक भन्दा बढी आयोगको बैठकमा अनुपस्थिति भएमा ।

(७) अन्य देशको स्थायी वसोवासको प्रमाणपत्र लिएमा ।

९५. **आयोगको अधिकार र अधिकारको प्रयोग:** (१) आयोगले आफूलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग अध्यक्ष र सदस्यले सामूहिक रूपले गर्नेछन् । बहुमतको निर्णय आयोगको निर्णय मनिनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जेसुकै लेखिएको भए तापनि अध्यक्ष र १ (एक) जना सदस्यको उपस्थितिमा पुनरावेदन किनारा लगाउन सकिनेछ ।

(३) अध्यक्ष बाहेक २ (दुई) जना सदस्यहरूको उपस्थितिमा अन्तिम निर्णय दिने बाहेक अरू कारवाही अधि बढाउन सकिनेछ ।

(४) उपनियम (२) बमोजिम अध्यक्ष र १ (एक) जना सदस्यको उपस्थितिमा पेश भएको निवेदन वा पुनरावेदनमा अध्यक्ष र सदस्यका बीच राय बाझिन गै निर्णय हुन नसकेमा सो दिन अनुपस्थित भएका सदस्यका समक्ष अर्को दिनको सुनुवाईको मिति तोकि पेश गरिनेछ ।

(५) निवेदन वा पुनरावेदनका सम्बन्धमा उपनियम (१) बमोजिम बहुमतबाट निर्णय हुन नसकेमा अध्यक्षको रायलाई नै आयोगको निर्णय मानिनेछ ।

(६) आयोगको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

९६. **आयोगको अधिकार क्षेत्र:** (१) सेवा आयोगले आन्तरिक प्रतियोगिताद्वारा गरेका नियुक्ति वा बढुवाका लागि गरेको सिफारिश विश्वविद्यालय शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली २०६९ वा विश्वविद्यालय संगठन र शैक्षिक प्रशासन नियमावली २०६९ ले तोकिएबमोजिम पुनरावेदन सुन्ने अधिकार पुनरावेदन आयोगलाई हुनेछ ।

(२) आयोगले सामान्यतया ३० (तीस) दिनभित्र पुनरावेदनको टुंगो लगाउनुपर्छ ।

९७. **आयोगको कार्यविधि:** पुनरावेदनका सम्बन्धमा प्रमाण बुझ्ने, मिसिल भिकाउने, तारेख तोक्ने जस्ता कार्यसंग सम्बन्धित कार्यविधि आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

९८. **प्रतिरक्षा:** आयोगमा परेको निवेदन वा पुनरावेदनका सम्बन्धमा पक्षले चाहेमा कानून व्यवसायीद्वारा बहस पैरवी र प्रतिरक्षा गराउन सक्नेछ ।

९९. **आयोगका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूको पदावधि तथा अन्य सेवा, शर्त सम्बन्धी सुविधाहरू:** (१) अयोगका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूको पदावधि ३ (तीन) वर्षको हुनेछ ।
- (२) आयोगका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक, भत्ता तथा अन्य सुविधाहरू कार्यकारी परिषद्ले तोकेबोजिम हुनेछ ।
१००. **आयोगलाई आवश्यक कर्मचारी तथा अन्य व्यवस्था:** यस नियमावली बमोजिम आयोगलाई आफ्नो कार्य सम्पादन गर्न आवश्यक पर्ने कर्मचारी र आवश्यक श्रोत, साधन कार्यकारी परिषद्ले उपलब्ध गराउनेछ ।
१०१. **निर्णयको कार्यान्वयन:** आयोगको निर्णयको कार्यान्वयन सेवा आयोगको सम्बन्धमा सेवा आयोगले र अन्यको हकमा कार्यकारी परिषद्ले गर्ने गराउनेछ ।
१०२. **नक्कल:** कुनै पक्षले मिसिलमा संलग्न कुनै कागजातको नक्कल लिन चाहेमा आयोगले तोकेबमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी नक्कल दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - १५

विविध

१०३. **पूर्वसूचना:** (१) स्थायी शिक्षक वा कर्मचारीले विश्वविद्यालय सेवाबाट राजीनामा दिन चाहेमा निजले १ (एक) महिनाको पूर्व सूचना दिनुपर्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) वमोजिम सूचना नदिएको खण्डमा विश्वविद्यालयले निजसँग १ (एक) महिनाको तलब असुल गर्न सक्नेछ ।
- (३) माथि उपनियम (२) मा जुसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कार्यकारी परिषद्ले उचित ठानेमा उक्त १ (एक) महिनाको अवधिलाई घटाउन सक्नेछ ।
१०४. **सुविधा दिने:** (१) विश्वविद्यालयको हितलाई ध्यानमा राखी कुनै पदको दरबन्दी खारेज गर्ने निर्णय भएमा र सो निर्णयको फलस्वरूप कुनै स्थायी शिक्षक वा कर्मचारी विश्वविद्यालय सेवाबाट हट्ने भएमा सो शिक्षक वा कर्मचारीलाई ३ (तीन) महिनाको पूर्वसूचना वा ३ (तीन) महिनाको तलब दिनु पर्नेछ ।
- (२) उपनियम (२) वमोजिम खारेज भएको पदमा विश्वविद्यालयले यथाशक्य विश्वविद्यालयका अरू खाली रहेका उपयुक्त पदमा मिलाउन प्रयास गर्नेछ ।
- (३) विश्वविद्यालय सेवा अन्तर्गत अविच्छिन्न १० (दश) वर्षसम्म अस्थायी वा करार सेवामा काम गरेका तर ४५ (पैतालीस) वर्ष उमेर ननाघेका शिक्षक तथा कर्मचारी कुनै कारणले स्थायी नियुक्ति हुन नसकेमा यो नियम प्रारम्भ भएपछि निजलाई बढीमा १० (दश) महिनाको सुरु स्केलको तलब एकमुष्ट प्रदान गरी सेवाबाट अवकाश दिन सकिनेछ ।
१०५. **नीरोगिताको प्रमाणपत्र:** स्थायी हुनुभन्दा पहिले प्रत्येक शिक्षक तथा कर्मचारीले विश्वविद्यालयबाट मान्यता प्राप्त कुनै चिकित्सकबाट निरोगिताको प्रमाणपत्र सम्बन्धित निकायमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) यो नियमको प्रयोजनका लागि विश्वविद्यालय वा नेपाल सरकार स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गतका मान्यता प्राप्त चिकित्सकहरूबाट जारी भएको निरोगिताको प्रमाणपत्र लाई मान्यता दिईनेछ ।
१०६. **काम गर्ने समय:** (१) शिक्षक वा कर्मचारीहरूले विश्वविद्यालयको निकायमा काम वा सेवा गर्नुपर्ने समय सम्बन्धित निकायको प्रमुखले ताकेवमोजिम हुनेछ ।

- (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि आवश्यकता परेको अवस्थामा कुनै पनि शिक्षक, कर्मचारीले सो तोकिएको समयभन्दा बढी काम वा सेवा गर्नुपर्नेछ ।
- (३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम विश्वविद्यालयको निकायहरूमा काम वा सेवा गर्दा तोकिएको समयभन्दा बढी काम वा सेवा गर्नुपरेमा कार्यकारी परिषद्ले समय समयमा तोकेबमोजिम अतिरिक्त पारिश्रमिक दिनेछ ।
- (४) अख्तियारवालाको स्वीकृति लिई अतिरिक्त काम वा सेवा गराएको भएमा मात्र अतिरिक्त पारिश्रमिक दिइनेछ ।
- (५) काठमाडौं उपत्यका भित्रको लागि प्रत्येक आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारले तोकेको स्थानीय विदा हुनेछ ।
- (६) उपत्यका बाहिरका निकायको हकमा स्थानीय रूपमा विचार गरी बढीमा ४ (चार) दिनको स्थानीय विदा दिने अधिकार विश्वविद्यालयका सम्बन्धित निकाय प्रमुखलाई हुनेछ ।
- (७) नेपाल सरकारले विशेष अवसरमा दिएको सार्वजनिक विदा यस विश्वविद्यालयमा पनि लागू हुनेछ ।

१०७. **सेवा विवरण:** (१) केन्द्रीय कार्यालयमा विश्वविद्यालयका पदाधिकारी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको सेवा सम्बन्धी विवरणको सेवा दर्ता किताव राखिनेछ ।

- (२) सेवा विवरण दर्ता कितावमा शिक्षक वा कर्मचारीको उमेर, प्रवेशिका परीक्षा (एस.एल.सी.) को प्रमाणपत्र, नागरिकताको प्रमाणपत्र र अन्य शैक्षिक प्रमाणपत्रहरू जन्म दर्ता र जन्ममिति प्रमाणपत्र अनुसार उक्त सेवा विवरण भरिनेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम कुनै प्रमाणपत्र नभएमा उपकुलपतिबाट तोकेको समिति वा पदाधिकारीबाट उमेरको निर्णय मानिनेछ ।
- (४) उमेर सम्बन्धी कुनै प्रश्न उठेमा विश्वविद्यालय सेवा विवरण दर्तामा चढाएको उमेर अन्तिम र आधिकारिक उमेर मानिने छ र विश्वविद्यालय सेवाबाट अनिवार्य अवकाशका लागि सोही सेवा दर्तामा चढाएको उमेर आधिकारिक गरिनेछ ।
- (५) विश्वविद्यालय सेवा पुस्तिकामा प्रत्येक शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा तथा आचरण सम्बन्धी हरेक वर्ष प्राप्त हुने विवरण वा प्रतिवेदनको सारांश लेखि अभिलेखिकरण गरिने छ ।
- (६) शिक्षकहरूले विश्वविद्यालयमा पेश गरेका, वर्षभरिमा प्रकाशित

गरेका पाठ्यपुस्तक वा अनुसन्धानात्मक कृतिहरूको सूची समेत उक्त अभिलेखमा समावेश गर्नुपर्ने छ ।

१०८. **बुझबुझारथ:** (१) पदाधिकारी, शिक्षक वा कर्मचारीले विश्वविद्यालय सेवा छाड्दा अख्तियारवालाले तोकेको शिक्षक वा कर्मचारी वा व्यक्तिलाई निजले विश्वविद्यालय सेवा छोडेको ३५ (पैंतिस) दिनभित्र यस विश्वविद्यालयको आर्थिक, प्रशासन नियमावली २०६९ वमोजिम बुझबुझारथ गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) वमोजिम बुझबुझारथ नगरेसम्म संचयकोषमा रहेको रकम बाहेक विश्वविद्यालयबाट पाउने रकम रोक्का गरीनेछ ।
- (३) उपनियम (१) वमोजिम बुझबुझारथ नगरेको खण्डमा निजसंग बाँकी रहेको बक्यौता उपनियम (२) मा लेखिए वमोजिम रोक्का रहेको रकम समेतबाट अख्तियारवालाले असुलउपर गर्नेछ ।
- (४) विश्वविद्यालय अन्तर्गत १ (एक) निकायबाट अर्को निकाय वा कार्यालयमा सरूवा हुने शिक्षक, कर्मचारीले यस नियममा उल्लेख भएवमोजिम बुझबुझारथ गर्नुपर्नेछ ।
- (५) उपनियम (४) वमोजिम म्यादभित्र बुझबुझारथ नगरेमा यस्ता शिक्षक, कर्मचारीको तलब रोक्का गरिनेछ ।
१०९. **राजिनामा सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) शिक्षक, कर्मचारीले स्वेच्छाले आफ्नो पदबाट राजिनामा दिन चाहेमा आफू कार्यरत कार्यालयमा लिखित रूपमा राजिनामा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) वमोजिम आफ्नो कार्यालयमा पेश हुन आएको राजिनामामा सम्बन्धित शिक्षक, कर्मचारीलाई राजिनामा स्वीकृत गर्ने अधिकारीको अगाडि सनाखत गराउन पर्नेछ ।
- (३) नेपाल बाहिर रहेका शिक्षक, कर्मचारीले राजिनामा सनाखत गराउनु पर्दा नेपाली राजदुतावास समक्ष र नेपाली राजदुतावास नभएको मुलुकमा रहेको भएमा सम्बन्धित मुलुकको नोटरी पब्लिक समक्ष सनाखत गराई पठाउन सक्नेछ ।
११०. **कार्यव्यवस्थापन प्रणाली:** यस नियमावलीको उद्देश्य पुरा गर्नको लागि यसै नियमावलीको अधिनमा रहि कार्यकारी परिषद्ले निर्देशिका, कार्यविधि वा कार्यव्यवस्थापन प्रणाली बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।
